Ազգ
Azg
armenian daily
11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2002 ՈՒՐԲԱԹ 4 (2448)

Անթիլիասը ստեղծեց նոր թեմ, այս անգամ՝ Կանադայում

Նորից ծանր հարված հասցվեց Հայ առաքելական եկեղեցու միասնականության եւ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի գերագահության դեմ: Երեկ Մոնրեալից ստացանք տագնապալի լուրը՝ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Ա-ի հրամանով Կանադայում ստեղծվել է անջատ, անթիլիասական թեմ: Կատարվել է նոր ոտնձգություն, որը գոնե տեսանելի ապագայի համար անկարելի է դարձնում 1956 թ.-ից հայ եկեղեցու ծոցում գոյացած երկփեղկման վերացումը, որը ծիծաղելի է դարձնում Արամ կաթողիկոսի սրտաճմլիկ քարոզները եղբայրության եւ միասնականության մասին: Փաստորեն Հունաստանի, Մ. Նահանգների Արեւելյան եւ Արեւմտյան թեմերից հետո Անթիլիասը զուգահեռ նոր թեմ է ստեղծում՝ այս անգամ Կանադայում, այնինչ Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության պատմականորեն ամրագրված օրինական թեմերն են հանդիսանում ընդամենը Լիբանանի, Հալեպի (Բերիո), Դամասկոսի եւ Կիպրոսի թեմերը:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Ջրաչափերի տեղադրումը թողնվեց բնակիչների հաշվին

Գագիկ Մարտիրոսյանի իրարամերժ պատասխանները

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Կառավարության երեկվա նիստում քննարկվեց թերեւս բոլորիս համար կարեւոր նշանակություն ունեցող ջրամատակարարման, ավելի կոնկրետ՝ ջրաչափերի տեղադրման հարցը: Առաջ անցնելով նշենք, որ այս հարցի վերաբերյալ կառավարության ընդունած որոշումն ուղղակի հիասթափեցնող էր: Այն փաստորեն վերստին հաստատեց կառավարության (վարչապետ՝ Անդրանիկ Մարգարյան) 1999 թ. թիվ 149 որոշման հիմնական թերությունը՝ ջրաչափերի տեղադրումը բնակիչների հաշվին թողնելով, ինչի պատճառով այդ որոշումը մինչ օրս մնացել է անկատար: Ինչպես նիստի ավարտից հետո տեղի ունեցած ճեպազրույցում հայտնեց Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի պետ Գագիկ Մարտիրոսյանը, անհատական

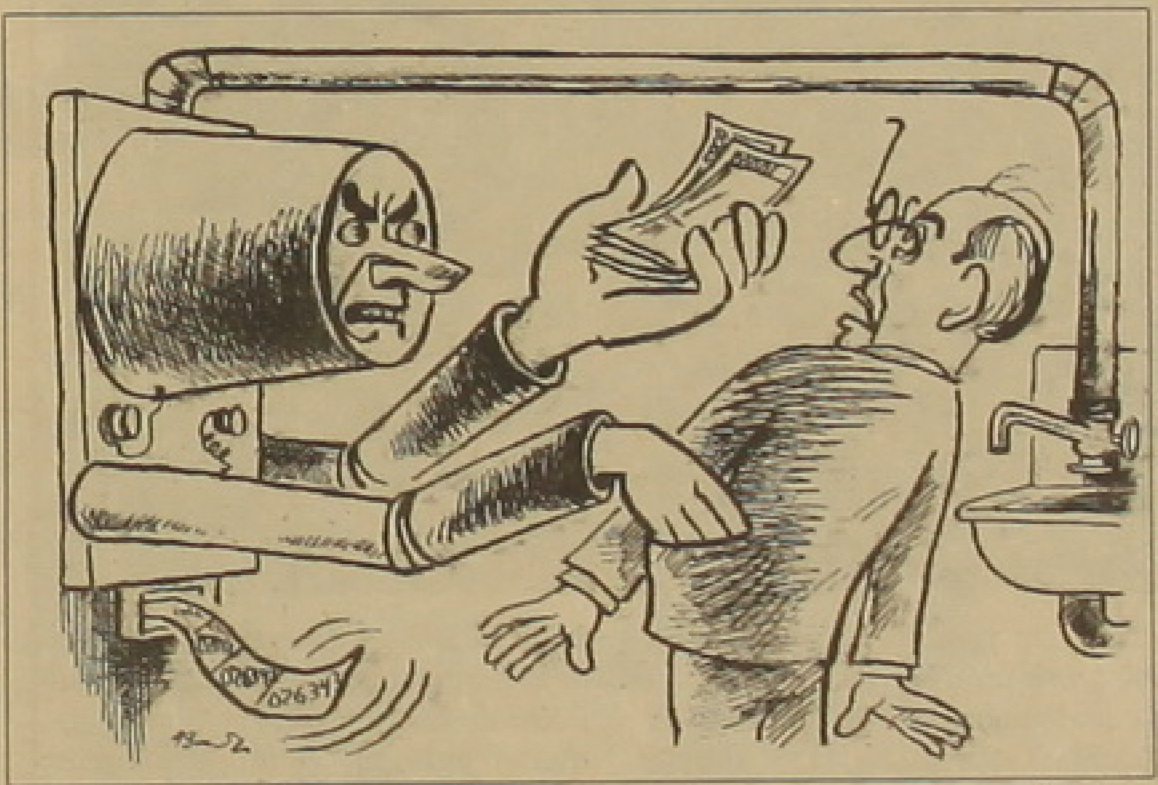

բնակարաններում ջրաչափեր պետք է տեղադրվեն 2002 թ. ընթացքում, բազմաբնակարանային շենքերի շքամուտքերում՝ 2003 թ. վերջին եւ պետության միջոցներով, իսկ բյուջետային կազմակերպությունները ու իրավաբանական անձինք ջրաչափերը պետք է տեղադրեն դարձյալ իրենց միջոցներով եւ 2002 թ. առաջին կիսամյակում:

Սոցիալապես անապահով խավի համար պետությունը հանձն է առնում տեղադրել ջրաչափերը, բայց ժամանակի ընթացքում վարձավճարների հետ այդ գումարը հետ ստանալու պայմանով: Գագիկ Մարտիրոսյանը հայտնեց նաեւ, որ տեղադրման ծառայության համար եւս պետք է բնակիչը վճարի: Սակայն ջրաչափերի տեղադրումը չի պարտադրվում: Եթե շենքի ջրաչափի ցուցմունքը բաժանվում է բոլոր բնակիչների վրա եւ վերջիններս համամասնորեն վճարում են մատակարարված ջրի դիմաց, ապա դա նույնպես ընդունելի տարբերակ է համարվում:

Տես ♦ էջ 2

ՄԻՋԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ-ՀՅԴ հանդիպում

Հունվարի 10-ին Երեւանի Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանի, ՀՌԱԿ դիվանի անդամ Գառնիկ Հովակիմյանի հանդիպումը Հայ հեղափոխական դաշնակցության Հայաստանի Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչ, ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Արմեն Ռուստամյանի, ՀՀ Ազգային ժողովում ՀՅԴ խմբակցության նախագահ Աղվան Վարդանյանի, ՀՅԴ Գերագույն մարմնի անդամ Գեղամ Մանուկյանի հետ: Տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում հայ ավանդական կուսակցությունների պատասխանատուները ներկայացրեցին իրենց կազմակերպությունների դիրքորոշումները երկրի ներքաղաքական զարգացման, ազգային կարեւոր հնչողություն ունեցող հարցերի շուրջ:

ՀՌԱԿ եւ ՀՅԴ ներկայացուցիչները նշեցին Հայաստանում քաղաքական համակարգի հետագա ձեւավորմանը նպատակաուղղված գործողությունները, ազգային կուսակցությունների պատասխանատվությունը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման համար: Այդ առումով կարեւորվեց ժողովրդավարական ինստիտուտների հետագա կատարելագործումը: Առաջիկա ընտրությունները դիտարկվեցին որպես ազգային հիմնախնդիրներն արտահայտող կառավարման համակարգ ձեւավորելու իրատեսական հնարավորություն: Ազգային միասնականության կարեւորագույն նախապայման դիտարկվեց քաղաքական հիմնարար գաղափարախոսություններն արտահայտող քաղաքական միությունների առկայությունը:

Հանդիպման ընթացքում պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց ՀՌԱԿ-ՀՅԴ հանդիպումները կայացնել պարբերաբար:

Իսրայելական «պատժիչ» գործողություններ Ռաֆահում

Ի պատասխան նախորդ օրը Գազայի հարավային հատվածում պաղեստինցի արմատականների կրակով իսրայելցի 4 զինվորների սպանության, իսրայելական բանակը երեկ առավոտ Գազայի Ռաֆահ գաղթակայանի դեմ իրականացրեց լայնամասշտաբ նոր գործողություններ: «Ցահալի» բուլդոզերները գետին հավասարեցրին պաղեստինցի գաղթականների 40 տուն (ըստ ոմանց՝ շուրջ 70), բնակիչներին չթույլատրելով որեւէ բան վերցնել իրենց հետ՝ նախքան տներից դուրս գալը: Համաստարած սուգ եւ ցասման մթնոլորտ է տիրում Պաղեստինում, որտեղ վերջին օրերին արձանագրված համեմատական խաղաղությունը հույս էր ներշնչում խաղաղության նոր բանակցությունների: «Իսլամական ջիհադ» կազմակերպությունը երեկոյան իրեն ազատ հռչակեց իսրայելցիների դեմ ահաբեկչական գործողություններ չկատարելու մասին նախապես Արաֆաթին տված երաշխիքներից: Ակնկալվում են երկուստեք նորանոր խժդժություններ:

Մյուս կողմից, Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քոլին Փաուելը երեկ ի հուսախաբություն Թել Ավիվի հայտարարեց, որ ոչ մի ապացույց չկա, որ անցյալ շաբաթ Կարմիր ծովում առգրաված 50 տոննա զինամթերք տեղափոխող նավը, որի սեփականատերը պարզվում է, որ իրաքցի է, որեւիցե կապ ունեցած լինի Պաղեստինի Ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթի հետ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ամերիկացիները սկսել են ռմբակոծել աֆղանական Զավար քաղաքը

ՔԱԲՈՒԼ, 10 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լույս հինգշաբթի գիշերը ամերիկյան ռազմական ինքնաթիռները սկսել են ռմբակոծել աֆղանական Զավար քաղաքը, որը գտնվում է Խոստ քաղաքից երեսուն կիլոմետր դեպի հարավ-արեւմուտք: Միեւնույն ժամանակ ամերիկյան ցամաքային զորքեր են ուղարկվել դեպի Զավար, հաղորդում է պակիստանյան Afghan Islamic Press գործակալությունը: Որոշ տվյալներով Զավարում գտնվում են «Ալ Ղաիդայի» մարտիկներ:

Թուրքիայում բախվել են 2 ռազմական ինքնաթիռներ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 10 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, Թուրքիայի Մալաթիա նահանգում բախվել ու կործանվել են ռազմական երկու ինքնաթիռներ, որոնց անձնակազմերի հաջողվել է փրկվել:

Աբխազիան իրեն իրավունք է վերապահում կարգուկանոն հաստատել Կոդորի կիրճում

ՍՈՒԽՈՒՄ, 10 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2001 թվականի հոկտեմբերին Աբխազիայի Կոդորի կիրճում վերատեղակայված վրացական զինվորականներին այնտեղից դուրս բերելու վերաբերյալ Սուխումի վերջնագիրը լրանում է փետրվարին: Ինչպես «Փրայմ նյուսին» ասել է Սուխումի կառավարության պաշտպանության առաջին փոխնախարար Գիվի Ագրբան, այդ ժամանակամիջոցում հակամարտության գոտում ՄԱԿ-ի գլխավոր զինվորական դիտորդ պակիստանցի գեներալ Անիս Ահմեդ Բաջվան «կջանա համոզել Թբիլիսիին չխախտել 1994 թվականի մոսկովյան համաձայնագիրը, որը թույլ չի տալիս կանոնավոր զորամասերի գտնվելը Կոդորի կիրճում»: Եթե վրացական կողմը չհանի զինվորականներին, Աբխազիան իրեն իրավունք կվերապահի բոլոր միջոցներով կարգուկանոն հաստատել այդ տարածքում, հայտարարել է Գիվի Ագրբան: Գիվի Ագրբան, որը ՄԱԿ-ի հակամարտության կարգավորման կոորդինացիոն խորհրդի անվտանգության հարցերի աշխատանքային խմբի աբխազական ներկայացուցիչն է, ընդգծել է, որ մինչեւ Կոդորի կիրճում իրավիճակի կայունացումը ,անհնար է Թբիլիսիի հետ բանակցությունների վերսկսում մը:

«ԱՌԱՋԱՍ»

Ջինսերով տղաներն ու կոստյումով տղամարդիկ

Իր մահով սրանցից ո՞ւմ է «պարտական» Պողոս Պողոսյանը

ՄՆԱՑԱԿԱՆ ՔԱՐԱՄՅԱՆ

Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում շարունակվում է ՀՀ նախագահի Ռոբերտ Քոչարյանի թիկնապահ Աղամալ Հարությունյանի դատավարությունը: Վերջինս մեղադրվում է անցյալ տարվա սեպտեմբերի լույս 25-ի գիշերը «Առագաստ» սրճարանում տեղի ունեցած սպանության հանցանքում, որի զոհն է դարձել Ջավախքի բնակիչ Պողոս Պողոսյանը: Անզգույշ սպանություն. այսպես է ձեւակերպված մեղադրանքը:

Երեկվա դատական նիստն ամբողջովին տրամադրված էր դատակոչված վկաների հարցաքննությանը: Դրանց թիվն, ի դեպ, հասնում է 30-ի: Գործով դատակոչված վկա Էմանուելա Սարգսյանը, որն աշխատում է «Առագաստի» հարեւանությամբ գտնվող բացօթյա սրճարանում, իր ցուցմունքներում հիշատակեց մի երիտասարդի մասին: Վերջինս սիրունատես է եղել, ինչպես բնորոշեց մասնագրողուհին:

Սակայն տուժողի իրավահաջորդի ներկայացուցիչ, փաստաբան Ռուբեն Սահակյանն այդ առիթով մատնանշեց մասնագրողուհու նախաքննական ու դատաքննական ցուցմունքներում առկա հակասությունը: Նախաքննական ցուցմունքներում Է. Սարգսյանը նշել է, թե, իր հիշելով, սրճարանում տեղի ունեցած քաշքշուկին, որը նախորդել է Պողոս Պողոսյանի սպանությանը, խառնված է եղել ոմն երիտասարդ՝ սիրունատես, «հագին՝ ջինս ու մայկա»:

Աղամալ Հարությունյան

Տես ♦ էջ 2

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում

Հունվարի 9-ին տեղի է ունեցել ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության հերթական նիստը, որը վարում էր ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

Վարչությունը լսել է «ՀՌԱԿ կառույցների ներկա վիճակը եւ հեռանկարները» օրակարգային հարցը, որը ներկայացրել է ՀՌԱԿ ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը: Զեկուցման մեջ նշվել է, որ 2001 թ. ընթացքում արձանագրվել է ՀՌԱԿ կառույցների քանակական եւ որակական զգալի աճ: ՀՌԱԿ-ի Երեւան քաղաքի եւ մարզերի կառույցներում 2002 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ գործում են 58 ակումբներ: 2002 թ. հունվար-փետրվար ամիսների ընթացքում նախատեսվում է բացել եւս 23 ակումբ՝ Երեւանում, Լոռու, Շիրակի, Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի, Վայոց ձորի, Տավուշի, Սյունիքի, Արագածոտնի մարզերում: Հանրապետական վարչությունը որոշում ընդունեց 2002 թ. մարտ ամսին գումարել ՀՌԱԿ Շիրակի եւ Լոռու շրջանակների պատգամավորական ժողովներ, իսկ ապրիլին՝ ՀՌԱԿ Սյունիքի, Վայոց ձորի եւ Տավուշի շրջանակների պատգամավորական ժողովներ:

Հատուկ ուշադրություն հրավիրվեց ՀՌԱԿ ուսանողական-երիտասարդական «Արմենական» ակումբի գործունեության վերսկսմանը:

Որոշում ընդունվեց հունվար-փետրվար ամիսների ընթացքում ՀՌԱԿ նոր գրասենյակներ բացել Երեւան քաղաքի Նոր Նորքի համայնքում, Տավուշի, Արարատի, Կոտայքի մարզերում:

Վարչությունը որոշում ընդունեց սույն թվականի փետրվարի վերջին Երեւանում հրավիրել ՀՌԱԿ ակումբների ատենապետների եւ գրասենյակների աշխատակիցների երկօրյա խորհրդակցություն-դասընթաց: Այդ կապակցությամբ ընդունվեց թիվ 20 շրջաբերականը՝ ուղղված ակումբների վարչություններին:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը լսեց նաեւ մի շարք այլ հարցեր:

Համախմբվելով պետությունը հզորացնող գաղափարների շուրջ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության համար 2001 թ. աշխատանքային բուռն տարի էր եւ նշանավորվեց բազմաթիվ իրադարձություններով, որոնց թվում ՀՌԱԿ տասնյակ ակումբների ստեղծումն էր հանրապետության տարբեր քաղաքներում, գյուղական համայնքներում, ինչպես նաեւ մայրաքաղաքում:

Գրեթե ամեն շաբաթ հնագույն, ավանդական կուսակցությունը ձեռք էր բերում նոր համակիրներ, համալրվում նորագիրներով: Այս տարի նույնպես շարունակվում է ընդունելությունը ՀՌԱԿ շարքեր: Հունվարի 10-ը եւս կուսակցության համար նշանավորվեց հերթական համալրմամբ: Թեքեյան կենտրոնում 31 երեւանցիներ ուխտեցին ՀՌԱԿ շարքերում ծառայել հայրենիքին եւ ժողովրդին, եւս 10-ը, որոնք արդեն անցել էին երդմնառության արարողությունը, ստացան կուսակցական անդամատոմսերը: Նորագիրները տարբեր տարիքային խմբեր էին ներկայացնում, նրանց մեջ շատ էին նաեւ երիտասարդները, հիմնականում Երեւանի պետական համալսարանի եւ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի ուսանողները: Նոր անդամները կընդգրկվեն «Այգեստան», «Դավթաշեն», «Էրեբունի», «Կենտրոն», «Նոր Նորք», «Զապել Եսայան», «Արմենական» ակումբներում:

Երդման եւ անդամատոմսերի հանձնման արարողությանը ներկա էին ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, վարչության անդամներ Գառնիկ Հովակիմյանը, Ռոբերտ Մավիսակալյանը, Միհր Մելիք-Բախշյանը, «Այգեստան» ակումբի ատենապետ Արմեն Ստեփանյանը:

Նորագիր ռամկավարներին շնորհավորելով՝ ՀՌԱԿ ատենապետն արծարծեց նաեւ կուսակցության գործունեությանը, վարած քաղաքականությանը վերաբերող հարցեր: Մասնավորապես խոսելով ՀՌԱԿ-ի անելիքների մասին, Ռուբեն Միրզախանյանը կարեւորեց առաջիկա տեղական ինքնակառավարման մարմինների, Ազգային ժողովի եւ Նախագահական ընտրությունները՝ նշելով, որ դրանցից կախված կլինեն երկրի մոտակա մի քանի տարվա հասարակական-քաղաքական եւ տնտեսական զարգացումները: Ռուբեն Միրզախանյանի համոզմամբ, անհրաժեշտ է, որ գալիք ընտրությունների արդյունքում Ազգային ժողովում հայտնվեն գրագետ մարդիկ, եթե ոչ իրավաբաններ, ապա իրավագետներ՝ անկախ կրթությունից:

ՀՌԱԿ ատենապետն ուրախությամբ նկատեց, որ ավանդական կուսակցության շարքերն անընդհատ երիտասարդներ են ընդգրկվում, սակայն ցավով նշեց, որ այսօր ուսանողական, երիտասարդական կազմակերպությունների անունով հանդես են գալիս երիտասարդ, բայց արդեն արատավորված հեղինակությամբ մարդիկ, որոնք երեք-չորս տարիների ընթացքում քաղաքական տարբեր ուժերի հասցրել են հարել: Ըստ ՀՌԱԿ ատենապետի, կուսակցություններն, անկախ որոշ հարցերի շուրջ տարաձայնություններից, պետք է համախմբվեն պետության եւ ժողովրդի համար կարեւոր ու վճռորոշ հարցերում, մինչդեռ Հայաստանում այս ճշմարտությունը դեռեւս չի յուրացվել քաղաքական շատ ուժերի կողմից:

Պարզաբանելով կուսակցության առաջիկա դիրքորոշումները, ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը եւս մեկ անգամ շեշտեց ՀՀ գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին առաջիկա նախագահական ընտրություններին սատարելու մասին:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Ջինսերով տղաներն ու կոստյումով տղամարդիկ

Սկիզբը էջ 1

Սակայն դատարանում վկան չհաստատեց իր նախաքննական ցուցմունքը՝ պատճառաբանելով, թե չի հիշում՝ սրճարանում իր կողմից սպասարկվող սեղաններից մեկի մոտ նստած այդ երիտասարդը խառնվե՞լ է այդ քաշքշուկին, թե՞ մինչ տհաճ անցուդարձը հեռացել է: Այդուհանդերձ, ջինս ու մայկա հագած երիտասարդի կամ երիտասարդների պարագան հետաքրքրական է, քանզի ավելի ուշ, այլ վկաների եւս լսելով, կրկին բախվեցինք ինչ-որ անհայտ մասնակիցների առկայությանն այդ քաշքշուկին: Թեպետ այնպիսի տպավորություն է, ասես դեպքից հետո նրանք հօդս են ցնդել: Ինչեւէ, վերադառնանք վկաների ցուցմունքներին:

ԱՆ 9-րդ վարչության երկրորդ բաժանմունքի պետ Գ. Արսենյանն իր ցուցմունքներում հետեւյալ պատկերն է ներկայացնում: Այդ օրը, ժամը 22:30-ի սահմաններում, անվտանգության համակարգի աշխատակիցները ՀՀ նախագահին ուղեկցել են «Առագաստ» սրճարան: Իրենք էլ տեղավորվել են սրճարանում նվագող երաժիշտների հարեւանությամբ: Ընդհանուր մթնոլորտն ուրախ ու անկաշկանդ է եղել: Ժամը 24:20-ի սահմաններում նախագահն ու նրա հյուրը՝ Շառլ Ազնավուրը, որի պատվին էլ կազմակերպված էր այդ երեկոն, հրաժեշտ են տվել մյուս հրավիրվածներին ու պատրաստվել են դուրս գալ սրճարանից: Զուգարանից ոչ հեռու տեղադրված սեղանի մոտից մի հաճախորդ, վկայի ցուցմունքով, հանկարծ բացականչել է. «Բարեւ, արա Ռոբ»: Հետագայում, մեկ այլ վկայությամբ, այս ցուցմունքը կասկածի տակ դրվեց, քանի որ Ջավախքի հայերի բառապաշարում կամ բարբառում պարզապես չի գործածվում «արա» բառը: Պողոսյանը հազիվ թե նման բառ օգտագործեր: Սակայն սա, թերեւս, ամենաէականը չէ այս ցուցմունքում: Վկայի պատմելով՝ իրենք շարունակել են ճանապարհը՝ նախագահին ու Ազնավուրին ուղեկցելով եւ հաճախորդի ռեպլիկն անպատասխան թողնելով, բայց վերջինս շարժվել է իրենց ուղղությամբ ու շարունակել անպարկեշտ արտահայտությունները: Այդ վկան արդեն ստիպված է եղել կանգնեցնել նրան, եւ Պողոսյանի ու վկայի միջեւ քաշքշուկ է սկսվել, Պողոսյանը հայհոյել է: Քաշքշուկում ընդգրկվել են այլ հաճախորդներ եւս, ու ամբաստանյալն Արսենյանին առաջարկել է գնալ, իսկ գործը թողնել իրեն: Քաղաքացի Պողոսյանը, վկայի խոսքերով, ինքն է մոտեցել Աղամալ Հարությունյանին ու նրան թեւանցուկ անելով՝ տարել զուգարանի ուղղությամբ: Այս ցուցմունքն ավելի ուշ կասկածի տակ դրվեց մեկ այլ փաստարկով. Պողոս Պողոսյանի եղբայր Անդրանիկը տեղեկացրեց, որ սպանվածը մինչեւ այդ երբեւէ չէր եղել «Առագաստում», հետեւաբար զուգարանի տեղը չէր կարող իմանալ: Ինչեւէ, վկայի մյուս տեղեկություններով (դրանք անհավանական են հնչում-Ա. Բ.), Պողոսյանը զուգարանում հարվածել է թիկնապահի ծնոտին, վերջինիս հաջողվել է փախչել դեպքի վայրից:

Այս մասին վկային իբր պատմել է ինքը՝ Ա. Հարությունյանը: Ցուցմունքի գնահատականը թողնելով դատարանին՝ անցնենք մյուս վկաներին:

Գործով դատակոչված վկա Գագիկ Սամբուլցյանը՝ պրոկտոլոգիայի ինստիտուտի տնօրենը, պատմեց, որ նախագահին ու Ազնավուրին ճանապարհելուց հետո վերադարձել է սրճարան, եւ այդ ժամանակ իրեն է մոտեցել երաժիշտներից մեկը, հայտնել, թե քաղաքացիներից մեկը բժշկական շտապ օգնության կարիք ունի: Մինչ վերջինիս մոտ գնալը՝ վկան զգուշացրել է, որ «շտապ օգնություն» կկանչեն: Ապա խոհանոցով անցել է դեպի զուգարան, ուր տեսել է տուժածին, որին երկու տղամարդ պահել են նստած վիճակում, գլխին ջուր են լցրել, որ ուշքի գա, մի տղամարդ էլ փորձել է պատառաքաղով բացել տուժածի բերանը, որպեսզի լեզուն կուլ չգնա: «Հենց որ զննեցի, հասկացա՝ իմ դիմաց արդեն մահացած մարդ է. բիբերը լայնացած էին, զարկերակը չկար: Նրան հանձնեցի «շտապ օգնությանը»», ասաց վկան ու ավելացրեց, որ դեպքից 5-10 րոպե անց հեռացել է «Առագաստից»: Նա նշեց, որ տուժածի մարմնին, դեմքին որեւէ վնասվածք, հարվածի հետք չի նկատել. միայն ատամներին մի քիչ արյուն կար, քանի որ պատառաքաղով փորձել էին բացել այդ մարդու բերանը:

Պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր Արմեն Սմբատյանը, որը նույնպես գործով դատակոչված վկա էր, էական ոչինչ չհաղորդեց, նշեց միայն, թե ինքը նախագահի հասցեին ուղղված որեւէ ռեպլիկ չի լսել: Մեկ այլ վկա՝ Փարաջանովի տուն-թանգարանի աշխատակցուհի Նեյդա Ղալայանը հետեւյալ մանրամասները հաղորդեց: Նա ամուսնու՝ նույն տուն-թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանի հետ նստած է եղել այն սեղանի շուրջ, որտեղ էին նաեւ կինոռեժիսոր Ռոման Բալայանն ու իր ընտանիքը, Ս. Փարաջանովի այրին: «Աստիճանների կողմում աղմուկ լսվեց, ու անփույթ, երեկույթին ոչ հարմար հագնված ինչ-որ «լակոտներ» երեւացին. նրանք քաշքշում ու հրում էին մի տղամարդու, երկկողմանի հայհոյանք էր լսվում: Հետո այդ տղաները նրան քարշ տվեցին դեպի զուգարան», պատմեց վկան: Արտասահմանցի հյուրեր են եղել, որոնք աղմուկ են բարձրացրել: «Քիչ անց իմացանք, որ մեր տեսած տղամարդը մահացել է», եզրափակեց վկան: Նա չթաքցրեց իր համակրանքն ամբաստանյալ Հարությունյանի նկատմամբ՝ նշելով, թե նրան նախկինում էլ առիթ է ունեցել տեսնելու նախագահին շրջապատողների թվում: Տղաները, որոնց տեսել է, կարծես թե ջինսերով էին, իսկ նախագահի թիկնազորը պաշտոնական էր հագնված՝ կոստյումներով էին: Վերջիններիս նա զուգարանի շրջակայքում, իր հիշելով, «կարծես թե չի տեսել»:

Այդուհանդերձ, իր նախաքննական ցուցմունքում նա վերոնշյալի հակառակն էլ է ասել, թե՝ տեսել է: Ամբաստանյալն, իբր, բարեհամբույր տոնով ինչ-որ խոսքեր է ուղղել Պողոսյանին: Այստեղ եւս մի հակասություն կա. մեղադրող կողմը, սրճարանի սխեման վկայակոչելով, հակաճառեց, թե վկա Ղալայանն իր նստած տեղից չէր կարող տեսնել ո՛չ զուգարանը, ո՛չ խոհանոց տանող դուռը, ո՛չ էլ նույնիսկ միջանցքը...

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Ջրաչափերի տեղադրումը...

Սկիզբը էջ 1

կիրառվող ջրաչափերի տեսակները հաստատված են Հայպետստանդարտի կողմից: Դրանք 13-ն են, ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան արտադրության: Գներն սկսվում են 12-15 դոլարից՝ հասնելով 25-30 դոլարի: Բնակիչն է ընտրելու իրեն անհրաժեշտ ջրաչափը՝ կախված ջրի խողովակի տրամաչափից:

«Ազգի» հարցն՝ ուղղված Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի պետին, նույնն էր, ինչ որ եղել է վերջինիս նոյեմբերի 19-ին հրավիրած մամուլի ասուլիսի ժամանակ՝ որքանո՞վ է արդարացի եւ տրամաբանական ջրաչափերի տեղադրումը բաժանորդների հաշվին իրականացնելը: Նախորդ անգամ Գագիկ Մարտիրոսյանը բառացիորեն ասել էր հետեւյալը. «Ջրաչափերի տեղադրումը պետության խնդիրն է, եւ պետությունն էլ դա պետք է հոգա՝ հետագայում ժողովրդից հաշվիչի տեղադրման մի մասի ծախսը աստիճանաբար վճարելու պայմանով: Սոցիալապես անապահով խավի համար նման կարգ գործում է, բնակչության մնացած մասի համար էլ դա պետք է նախատեսվի» (**«Ազգ»**, 20 նոյեմբերի, 2001 թ., «Սովորական միջոցներով համակարգը չի փրկվի»): Այս անգամ նրա պատասխանն այլ էր. «Անհատական բնակարաններում բնակիչը պետք է ջրաչափը տեղադրի իր հաշվին, իսկ շքամուտքինը՝ պետությունն իր միջոցներով: Այն, ինչ ասել եմ մամուլի ասուլիսի ժամանակ»: Դժվար է ասել, թե ի՞նչն է ստիպել Գագիկ Մարտիրոսյանին 2 ամսվա ընթացքում փոխել կարծիքը, սակայն միանշանակ է, որ դա չի կարող արդարացնել նրա, մեղմ ասած, անճշմարտախոսությունը: Սա նկատի ունենալով, որոշակի կասկածներ են առաջացնում նրա մյուս հավաստիացումները:

Դրանցից մեկը մինչեւ 2004 թ. Երեւան քաղաքում շուրջօրյա ջրամատակարարմանն անցնելուն էր վերաբերում: «Սակայն կան թաղամասեր, որտեղ խողովակների ցանցը շատ մաշված է, եւ անցումը շուրջօրյային ավելի ուշ տեղի կունենա», այնուամենայնիվ վերապահում արեց Ջրային տնտեսության կոմիտեի պետը: Նա նաեւ վստահություն հայտնեց, որ ջրաչափությունը կբերի բնակչության միջոցների խնայողության եւ ջրի ավելցուկի: Դրա շնորհիվ ծայրամասային բնակավայրերի կամ բարձրահարկ շենքերի վերին հարկերի բնակիչների ջրամատակարարումը, որը ներկայումս անբավարար է, էականորեն կբարելավվի: Նշվեց, որ սա տեւական գործընթաց է, որը պետք է իրականանա թաղապետարանների, քաղաքապետարանների համատեղ ջանքերով: Ջրաչափերի տեղադրման մասին որոշումը տարեսկզբին ընդունելը, ըստ Գագիկ Մարտիրոսյանի, հնարավորություն կտա այս ոլորտի բարելավման հարցում շոշափելի հաջողություններ ունենալ: Տեղեկացվեց նաեւ, որ Երեւանի շենքերի համար հիմնականում անհրաժեշտ կլինի բնակարաններում երկուական ջրաչափեր տեղադրել՝ խոհանոցում եւ լոգարանում:

Համակարգի եւս մեկ կարեւոր հարցի՝ պարտքերի հետագա ճակատագրի վերաբերյալ Ջրային տնտեսության կոմիտեի պետը հայտնեց, որ այժմ պարտքը գույքագրվում է: Դրանից հետո պարզ կլինի, թե խնդիրն ինչպիսի լուծում կստանա եւ կընդունվի որոշում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս. 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

ՍԱՀՄԱՆ

Պետական սահմանում իրավիճակը հանգիստ է

Ասում է Հայաստանում ռուսաստանցի սահմանապահների ղեկավար գեներալը

Միխայիլ Կասյանովը ճանաչված է Հայաստանում ռուսաստանյան սահմանապահ զորքերի Արմավիրի սահմանապահ ջոկատի լավագույն զինվորներից մեկը: Ճիշտ է, դա ՌԴ կառավարության նախագահը չէ, այլ զորամասի շնաբուծական ծառայության շարքային կոչում ունեցող հասարակ մասնագետ, սակայն հատկապես բանակում ամեն մարդ եւ ամեն ինչ կարեւոր է: Զորամասում նշված են նաեւ ուղեկալի լավագույն պետը, լավագույն նշանառուն, կարգախմբի լավագույն ավագը եւ նույնիսկ լավագույն խոհարարը:

Երեկ Արմավիրի ջոկատ էր ժամանել Հայաստանում ՌԴ սահմանապահ դաշնային ծառայության (ՍՊԾ) օպերատիվ խմբի պետ գեներալ-մայոր Վյաչեսլավ Աբրիմովը՝ հանձնելու խմբի լավագույն զորամասի փոխանցիկ պատվողրոշը (վիմպելը): Այդ պարգեւին, որը, ի դեպ, հանձնվում է առաջին անգամ, անձնակազմն արժանացել է մարտական-ծառայողական խնդիրների լուծման գործում ձեռք բերած ցուցանիշների եւ 2001 թ. օպերատիվ խմբի զորամասերի ու զորամիավորումների միջեւ ծավալված մրցության արդյունքներով:

Դուք պատվով շարունակում եք 1924 թ. ստեղծված սահմանապահ ջոկատի փառավոր մարտական ավանդույթները, ասաց գեներալը: Ջոկատում շատ բան է արված հրամանատարության առաջադրանքները կատարելու համար, նշեց նա:

Դրոշը հանձնվեց ջոկատի պետ 33-ամյա փոխգնդապետ Ռոման Զենցովին, որը սահմանապահ գերդաստանի զավակ է: Նրա հայրը՝ գեներալ-գնդապետ Վիկտոր Զենցովը քաջ հայտնի է Հայաստանում. եղել է Կովկասյան հատուկ սահմանապահ օկրուգի պետը, իսկ այժմ գլխավորում է ՌԴ ՍՊԾ ակադեմիան:

Գեներալ-մայոր Վյաչեսլավ Աբրիմովի խոսքերով, Աֆղանստանում հակաահաբեկչական գործողության անցկացումը մեզանում զգացվում է միայն երրորդ երկրների քաղաքացիների երեւալով Իրանի հետ սահմանում գտնվող «Կարճեւան» եւ Երեւանի «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի անցակետերում:

2001 թ. Հայաստանում ՌԴ սահմանապահ զորքերի հատվածում բռնվել է նախորդ տարվա համեմատ համարյա 3 անգամ ավելի սահմանախախտ, նշեց գեներալը: 81 բռնվածներից (2000 թ.՝ 29) 31-ը փորձում էին ապօրինի ձեւով մուտք գործել Հայաստան, իսկ 50-ը մեկնել հանրապետությունից: Վ. Աբրիմովի խոսքերով, մեկնել փորձողները կեղծված փաստաթղթերով, ժամկետանց վիզաներով քաղաքացիներ ու երրորդ երկրների հպատակներ են, իսկ մուտք գործողները նրանք են, ով Հայաստան է գալիս կյանքի ավելի լավ պայմաններ որոնելիս:

Գեներալն ընդգծեց, որ հայտնաբերված է ոչ կանոնավոր փաստաթղթերով 629 անձ, մինչդեռ 2000 թ. այդպիսիք 235 էին: Առգրավված է հրազենի 5 եւ սառը զենքի 13 միավոր, 3 կգ պայթուցիկ նյութ, տարբեր տրամաչափի մոտ 2000 փամփուշտ:

Հայաստանի սահմանամերձ շրջանների բնակիչները բազմակողմանի օգնություն են ցույց տալիս ՌԴ սահմանապահներին սահմանը պահպանելու, սահմանապահ ուղեկալներն ապահովելու, հետքախուզական շերտը մշակելու գործում, ասաց գեներալը: Նա հայտնեց, որ տեղական բնակչության օժանդակությամբ բռնված է 9 սահմանախախտ ու սահմանապահ ռեժիմի 20 խախտող:

Ավարտված տարում իրադրությունը սահմանում կտրուկ փոփոխություն չի կրել, մնացել է հանգիստ, նպաստել է մարտական ծառայողական խնդիրների հաջող լուծմանը, հայտարարեց Վ. Աբրիմովը: Զինված ընդհարումներ ու միջադեպեր տեղի չեն ունեցել, ընդգծեց գեներալը: Նա նշեց, որ ՌԴ ՍՊԾ օպերատիվ խումբն իր գործունեությունն իրականացրել է սերտորեն համագործակցելով Հայաստանի ազգային անվտանգության ու ներքին գործերի նախարարությունների, ՀՀ զինված ուժերի ու սահմանապահ զորքերի զորամասերի ու զորամիավորումների, ինչպես նաեւ Անդրկովկասում ռուսաստանյան զորախմբի հետ:

Վ. Աբրիմովի խոսքերով, ռուսաստանցի սահմանապահները Հայաստանում ղեկավարության հոգատարության եւ ուշադրության կենտրոնում են: Նա նշեց, որ 2001 թ. հանրապետությունը լիովին կատարել է իր պարտավորությունները օպերատիվ խմբի ֆինանսավորման գծով: Նոր տարվա համար նախատեսված ՀՀ պետական բյուջեն սահմանապահներին թույլ կտա շարունակել Թուրքիայի ու Իրանի հետ պետական սահմանի պահպանությունը հաջող իրականացնելու ուղղությամբ, վստահ է գեներալը:

Նա հայտնեց, որ մոտ ժամանակներս Հայաստան կժամանի ՌԴ ՍՊԾ տնօրեն գեներալ-գնդապետ Կոնստանտին Տոցկին, իսկ հունվարի վերջին Մոսկվայում կգումարվի ԱՊՀ անդամ պետությունների սահմանապահ զորքերի հրամանատարների խորհրդի հերթական նիստը, որին կմասնակցի ՀՀ ազգային անվտանգության նախարարությունում սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ-մայոր Լեւոն Ստեփանյանը: Օրերս Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հրամանագիր է ստորագրել Հայաստանում ծառայող մի խումբ ՌԴ սահմանապահների «Պետական սահմանի պահպանության գործում ցուցաբերած գերազանցության համար» մեդալով պարգեւատրելու մասին: 10 պարգեւատրվածներից 4-ը ռուս են, 6-ը՝ հայ, հաստատեց Վ. Աբրիմովը, որը փետրվարի 20-ին կնշի իր 50-ամյա հոբելյանը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից «Ազգի» համար
Արմավիր-Երեւան

Ճարտարագիտական մասնագիտությունների խնդիրներն ու հեռանկարները

Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի կարիերայի ուսանողական ծառայությունների կենտրոնը ստեղծվել է 2001 թ. հուլիսին եւ գործում է համալսարանի TEMPUS UMK-JEP-21122-2000 նախագծի շրջանակում: Ծրագիրն իրականացնում են Շվեդիայի Լունդի համալսարանի համակարգմամբ եւ Մարսելի բարձրագույն ինժեներական դպրոցի (ESI M, Ֆրանսիա) մասնակցությամբ: Կենտրոնը հունվարի 10-12-ին անցկացնում է «Ինժեներական կարիերա» աշխատաժողովը Երեւանում եւ Վանաձորում՝ քննարկելու TEMPUS նախագծի խնդիրներն ու հեռանկարները, շվեդական եւ ֆրանսիական ուսանողական ծառայությունների փորձը, կադրերի ընտրության խնդիրները, համալսարան-ձեռնարկության համագործակցության ձեւերը: Վանաձորում կքննարկվեն մարզի արդյունաբերության զարգացման միտումներն ու կադրային խնդիրները, ինչպես նաեւ տեղական կենտրոնի աշխատանքի կազմակերպումը մարզի կարիքները հոգալու համար:

Կենտրոնի գործունեության գլխավոր նպատակը համալսարանի եւ աշխատաշուկայի փոխազդեցությունն է տնտեսական փոփոխություններին համապատասխան: Ճարտարագիտական մասնագիտությունների նկատմամբ հետաքրքրությունն ավելացնելու նպատակով նախատեսվում է օժանդակել դպրոցների ավարտական դասարանների աշակերտներին մասնագիտական կողմնորոշման հարցում: Ուսանողներին եւ շրջանավարտներին հնարավորություն կընձեռվի պլանավորելու եւ զարգացնելու իրենց մասնագիտացումը: Կենտրոնը կնպաստի ՀՊՃՀ կրթական ծրագրերի արդիականացմանը համապատասխան գործատուների պահանջմունքներին՝ հետեւելով ինժեներական աշխատաշուկայի վիճակին, զարգացման ընդհանուր եւ տարածաշրջանային միտումներին: Կենտրոնի գլխավոր գրասենյակը Երեւանում է, իսկ տարածաշրջաններում տեղական կենտրոններ են բացվել Գյումրիում, Վանաձորում եւ Կապանում:

Ռ. Պ.

ՀԱԿԻՐՃ

«Ֆրանս-2»-ը կցուցադրի Գարեգին Բ-ի այցին նվիրված հաղորդում

Փարիզի մերձակա Մառն լա Վալե քաղաքի Հայկական մշակութային միությունը տեղեկացնում է, որ հունվարի 13-ին, ժամը 9:30-ին «Ֆրանս-2» հեռուստաընկերությամբ ցուցադրվելու է «Արեւելյան քրիստոնյաներ» հաղորդումը (բեմադրիչ՝ Ժորժ-Ալեն Բոդրի, հաղորդավար՝ Ժան-Պիեռ Անկիրի): Այն նվիրված է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի Ֆրանսիա կատարած դեկտեմբերյան այցին, որի ընթացքում նա մասնավորապես ծանոթացավ Փարիզի, Մարսելի, Նիսի, Լիոնի եւ Վալանսի հայ համայնքների կյանքին:

Հաղորդման շրջանակներում կցուցադրվի Լիդիա Բելմոնտի հարցազրույցը, որի «Փոքրիկ Հայաստանից Մեծ սոճիների ծեմուղի» աշխատությունը 2001 թ. արժանացավ ֆրանսիական ակադեմիայի «Ժորժ Գուայո» մրցանակին: Գրքում ներկայացվում է Մարսելի թաղամասերից մեկի պատմությունը, որտեղ 1924 թ.-ից բնակություն հաստատեցին Մեծ եղեռնից փրկված առաջին հայ գաղթականները:

Պ. Ռ.

Օրդուեյը հայ-թուրքական հարաբերություններին նայում է լավատեսորեն

Վաշինգտոնը նպատակադրված է աջակցելու Երեւանի եւ Անկարայի հարաբերությունների կարգավորմանը, Նյու Ջերսիի հայկական ռադիոյին տված հարցազրույցում ասել է ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպան Ջորջ Օրդուեյը: «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» ձախողումը չի նշանակում, թե կարգավորման գործընթացը դատապարտված է ձախողման, նշել է Օրդուեյը, ընդսմին հավելելով, թե ԱՄՆ-ը փնտրում է երկու պետությունների հարաբերությունները կարգավորելու ուղիներ:

ԼՂ հակամարտության կարգավորման առումով դեսպանը նշել է, որ Վաշինգտոնը կցանկանար փոխել իրավիճակը եւ խնդիրը կարգավորելու համար ստեղծել փոխադարձ ընդունելի պայմաններ:

Մի խումբ թուրք լրագրողներ չորս օր կաշխատեն Երեւանում

Այսօր Երեւան են ժամանում մի խումբ թուրք լրագրողներ: Թուրքական «Հյուրիեթ», «Ջումհուրիեթ», «Թրքիշ դեյլի նյուզ» թերթերի, «Թյուրք-հաբեր» լրատվական գործակալության լրագրողները Երեւանի մամուլի ակումբի կազմակերպմամբ մեր երկրում կանցկացնեն չորս օր: Ինչպես մեզ տեղեկացրեց ակումբի նախագահ Բորիս Նավասարդյանը, այցի ծրագիրը ներառում է զուտ ժուռնալիստական գործունեություն, ինչն իրականացնելու համար թուրք թղթակիցները կհավատարմագրվեն ՀՀ ԱԳՆ-ում՝ արտերկրյա լրագրողների համար նախատեսված սովորական կարգով:

Թուրք չորս լրագրողները հանդիպումներ կունենան ՀՀ ԱԺ-ում, ԱԳՆ-ում, մի շարք քաղաքական գործիչների հետ:

Ծրագիրն, ըստ Նավասարդյանի, ներառում է նաեւ այց Ստեփանակերտ եւ հանդիպումներ ԼՂՀ իշխանությունների հետ, եթե միայն եղանակային պայմանները թույլ տան մեկնել Ղարաբաղ: 2002-ին հայ եւ թուրք լրագրողների նման փոխայցեր դեռ հաջորդելու են:

Թուրքական լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների այցը Հայաստան չունի իր նախադեպը: Վերջին տարիներին տարբեր առիթներով ու ծրագրերով նրանք արդեն աշխատել են մեր երկրում:

Լ. Գ.

Արսեն Ղազարյանը եւ Քաան Սոյաքը երազում են Արարատն ու Անին տեսնել հայերի եւ թուրքերի հաշտեցման վայր

Թուրք-հայկական գործարարության զարգացման խորհրդի (ԹՀԳԶԽ) համանախագահներ Արսեն Ղազարյանը եւ Քաան Սոյաքը տարածել են ամանորյա համատեղ ուղերձ, որում նշվում է. «Թուրք-հայկական երկխոսության գործընթացի 5-րդ տարին է: Տարիներ շարունակ բարի կամքի տեր հայերը եւ թուրքերը պաշտպան են կանգնել համագործակցության խոհեմությանը: Այն, ինչ ձեռք է բերվել մինչեւ օրս, տալիս է հույս եւ ուժ՝ դիմակայելու ապագան: Մենք հավատում ենք, որ կա անմիջական կարիք զարգացնելու ուղղակի կապեր եւ համագործակցության լայն հնարավորություններ: Համոզված ենք, որ դիվանագիտական մերձեցման եւ քաղաքացիական նախաձեռնությունների երկու առանձին գործընթացները պետք է ընթանան միաժամանակ: Նոր տարվա սկզբում ցանկություն ունենք շեշտել միջպետական հարաբերությունների եւ միջկառավարական հաղորդակցությունների անհրաժեշտությունը: ԹՀԳԶԽ-ն կշարունակի հավասարիմ մնալ ժողովուրդների մակարդակով փոխայցելություններն ամրապնդելու նվիրվածությանը, ինչն էական է բարեկամական հարաբերությունների համար: Հասարակական կազմակերպությունների եւ գործարար ընկերակցությունների միջեւ երկխոսությունը եւ փոխազդեցությունն անհրաժեշտ պայմաններ են փոխըմբռնման հաստատման զգայուն հարցերի քննարկման եւ տարածաշրջանի բարգավաճմանը հասնելու համար: Մենք կոնկրետ գործողությունների եւ հասանելի նպատակների կողմնակիցն ենք: Պրագմատիկ մոտեցումը կարող է վեր հանել հայերի եւ թուրքերի երկկողմ հետաքրքրությունները եւ ունի ուղղակի եւ հարատեւ ազդեցություն հասարակական կարծիքի վրա: Գործողություններն ավելի կարեւոր են, քան ճառերը: Քանի դեռ կա համատարած վախը, ոչինչ չի կարելի հալած յուղի տեղ ընդունել: Երկխոսությունը պահանջում է քաջություն, եւ վստահության ամրապնդումն է էական: ԹՀԳԶԽ-ն հավատում է թափանցիկությանը՝ փարատելու կասկածամտության մթնոլորտը: Ընթացքի մեջ գտնվող երկխոսությունը եւ համագործակցությունը պետք է մնան որպես բաց գործընթաց՝ ներփակող եւ միավորող: Մենք կրում ենք անցյալի բեռը, կրում համատեղ պատասխանատվություն մեր ժողովուրդների վառ ապագայի համար: Մենք շահագրգիռ մոտեցում ունենք անցյալի տառապանքների եւ Հայաստանի, Թուրքիայի եւ հայկական սփյուռքի ներկա ձգտումների ու հույսերի հանդեպ:

Որպես եվրոպական հասուն պետություններ, մենք պետք է ջանանք հաջողություն երաշխավորել: Անցյալի հարցերը քննելու միակ ճանապարհը ներկան ստեղծելու եւ ապագան կառուցելու մեջ է: Մեր հնգամյա փորձից սովորել ենք, որ թուրքերի եւ հայերի համար չկա խոչընդոտ՝ սկսելու բանակցությունները եւ համագործակցությունը: Փակ սահմանն է միայն խոչընդոտը, որն արգելակում է մեզ ակտիվացնել մեր գործարարությունը եւ մարդկային հարաբերությունները: Մեզ բաժանող փակ սահմանը ոչ մի իմաստ չունի: Բոլորի կողմից ընդունված է, որ մեր ժողովուրդների ճակատագրերը փոխկապակցված են: Մենք մեր ապագան կարող ենք կառուցել համատեղ ջանքերի միջոցով՝ ի շահ խաղաղության: Մենք երբեք չենք դադարում երազել Արարատն ու Անին տեսնելու որպես հայերի եւ թուրքերի հաշտեցման վայր»:

2001 թվականի կարեւորագույն իրադարձությունները

Հունվար

1. Ամանորի գիշերը Խոր Վիրապում վառված Գրիգոր Լուսավորչի կանթեղի լույսը տարածվեց Հայաստանում ու արտերկրում:

8. ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի հրամանագրով Հ. Աբրահամյանը նշանակվեց տարածքային կառավարման, իսկ Դ. Լոքյանը՝ քաղաքաշինության նախարար: Տրանսպորտի եւ կապի նախարար նշանակվեց Ե. Զախարյանը:

10. Հրաժարական տվեց Երեւանի քաղաքապետ Ա. Բագեյանը:

11. Ռ. Նազարյանը նշանակվեց Երեւանի քաղաքապետ:

17. Եվրոպայի խորհրդի նախարարների պատվիրակների կոմիտեի նիստը միաձայն որոշում կայացրեց Հայաստանի եւ Ադրբեջանի՝ ԵԽ լիիրավ անդամակցության վերաբերյալ:

18. Ֆրանսիայի Ազգային ժողովը միաձայն ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը:

19. Տ. Նաղդալյանը նշանակվեց Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի նախագահ:

22. Մ. Աբելյանը ընտրվեց ՄԱԿ-ի Մանկական հիմնադրամի (UNICEF) նախագահ:

25. Ստրասբուրգում կայացավ ԵԽ-ին Հայաստանի անդամակցության հանդիսավոր արարողությունը:

30. Ֆրանսիայի նախագահ Ժ. Շիրակը ստորագրեց Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձեւը:

Փետրվար

5. Երեւանում նշվեց ՀՅԴ հիմնադրման 110-ամյակը:

8. ՀՀ գլխավոր դատախազ Բ. Նազարյանը հրաժարական ներկայացրեց նախագահին:

12–16. ՀՀ նախագահը պաշտոնական այց կատարեց Ֆրանսիա:

15. Սկսվեց 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին ՀՀ Ազգային ժողովի դահլիճում տեղի ունեցած ոճրագործության դատավարությունը:

20. ՀՀ գլխավոր դատախազ նշանակվեց Ա. Թամազյանը:

22. Կալանքից ազատվեց «21-րդ դար» ասոցիացիայի նախագահ Ա. Վարդանյանը:

26. ԼՂՀ պաշտպանության նախկին նախարար Ս. Բաբայանը դատապարտվեց 14 տարվա ազատազրկման:

Մարտ

1–2. Ռ. Քոչարյանի այցը Ուկրաինա:

4–5. Փարիզում հանդիպեցին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներ Քոչարյանը եւ Ալիեւը:

22. ԱՄՆ Կալիֆոռնիա նահանգի Սենատը միաձայն որոշեց ապրիլի 24-ը համարել Հայոց ցեղասպանության հիշատակի օր:

26. Էջմիածնում տոնվեց Վենետիկի հայոց Մխիթարյան միաբանության հիմնադրման 300-ամյակը:

27. ՀՀ արդարադատության նախարարությունը գրանցեց «Հանրապետություն» կուսակցությանը:

Ապրիլ

3–6. ԱՄՆ Ֆլորիդա նահանգի Քի Վեսթ քաղաքում կայացան ղարաբաղյան կարգավորման հայ-ադրբեջանական 17-րդ բանակցությունները:

19. 33 կազմակերպություններ Ազատության հրապարակում կազմակերպեցին 10 հազարանոց ցույց ընդդեմ էլեկտրական բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհմանը:

21. Էլեկտրական բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման տենդերը ձախողվեց:

24. Ամբողջ աշխարհի հայերը նշեցին Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի 86-րդ տարելիցը:

26–27. Երեւանում տեղի ունեցավ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի մասնակից պետությունների անվտանգության խորհրդի քարտուղարների հանձնախմբի 2-րդ նիստը:

Մայիս

2–3. ՀՀ պաշտոնական այց կատարեց Լիբանանի նախագահ, գեներալ է. Լահուդը:

3. Հայաստանը ընտրվեց ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովի անդամ:

10–12. Նյու Յորքում կայացավ ՀՀ տնտեսության ներդրումներին նվիրված «Հին երկիր, նոր ուղղություն» միջազգային խորհրդաժողովը:

17. Իրանում վթարի ենթարկվեց «Հայկական ավիաուղիներին» պատկանող «Յակ-40» ինքնաթիռը:

18. Պաշտոնավարման 1 տարվա կապակցությամբ հրավիրված մամուլի ասուլիսում վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը հայտարարեց, որ գոհ է կառավարության մեկ տարվա աշխատանքից:

19. Հայաստանի Գրողների միության նախագահ ընտրվեց 55-ամյա արձակագիր Լ. Անանյանը:

23. Ղազախստանի նախագահ Ն. Նազարբաեւի պաշտոնական այցը Հայաստան:

23. Արտահերթ նիստում ԱԺ-ը հավանություն տվեց «Հոկտեմբերի 27-ի» գործով ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծմանը:

23. Վաշինգտոնում Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հանդիպեց ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի հետ:

24–25. Երեւանում տեղի ունեցավ ԱՊՀ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի (ՀԱՊ) անդամ վեց պետությունների (Հայաստան, Ռուսաստան, Բելառուս, Ղազախստան, Կիրգիզիա, Տաջիկստան) գագաթաժողովը:

26. Բելառուսի նախագահ Ա. Լուկաշենկոյի պաշտոնական այցը Հայաստան:

28. «Միկա»-ն երկրորդ տարին անընդմեջ դարձավ Հայաստանի ֆուտբոլի գավաթակիր:

28. Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության հիմնադիր համագումարը:

29. Երեւանում բացվեց Անդրեյ Սախարովի հուշարձանը:

30. Հայկական վճարային միջոցի՝ «Արմենիան քարդի» (ArCa) շնորհանդեսը:

31. ԱԺ արտահերթ նիստում որոշում ընդունվեց կառավարության գործունեությունը կապի բնագավառում ուսումնասիրելու համար ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու մասին:

Հունիս

2. ՀՀ կառավարությունը հավանություն տվեց աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագրին:

5–9. Ռ. Քոչարյանի պաշտոնական այցը Բելգիա:

12. ԱԺ-ը հավանություն տվեց հանրապետության նախագահի առաջարկին՝ քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի կապակցությամբ Հայաստանում համաներում հայտարարելու մասին:

19. Համաշխարհային բանկից ստացվեց SAC-3 վարկի առաջին տրանշը:

19–21. Բաքվում կայացավ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանական համաժողովի հերթական նիստը, որին մասնակցեց ՀՀ պատվիրակությունը:

21–22. Երեւանում կայացավ ԱՊՀ երկրների ՆԳ նախարարների խորհրդի հերթական նիստը: Նիստին մասնակցեցին 12 պետությունների, այդ թվում նաեւ Ադրբեջանի, ՆԳՆ ղեկավարները:

Հուլիս

2–4. Ստեփանակերտում անցկացվեց Լեռնային Ղարաբաղի, Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի եւ Մերձդնեստրի արտգործնախարարների խորհրդակցությունը:

6. ՀՀ կառավարության որոշմամբ մաքսային վարչությունը հանվեց ՀՀ պետական եկամուտների նախարարության ենթակայությունից, ստեղծվեց ՀՀ կառավարությանը կից մաքսային կոմիտե:

«Արմենթել» հայկական ֆոնդային բորսայի պաշտոնական բացումը:

ՀՀ պետական եկամուտների նախարար նշանակվեց Ե. Զախարյանը, իսկ տրանսպորտի եւ կապի նախարար՝ Ա. Մանուկյանը:

Նախկին կրթության նախարար Ա. Բլեյանը ժամկետից շուտ ազատ արձակվեց ազատազրկումից:

19. ՀՀ նախագահը ԱԺ ղեկավարությանը եւ ֆրակցիաների, խմբերի ու մշտական կոմիտեների նախագահներին ներկայացրեց սահմանադրական վերափոխումների վերջնական տարբերակը:

23. Վ. Այվազյանը նշանակվեց բնապահպանության նախարար:

23. «Կայունություն» պատգամավորական խումբը վերանվանվեց «Ագրոարդյունաբերական ժողովրդական միավորում»:

Օգոստոս

7–11. Հայաստանում անցկացվեցին հայ-ռուսական համատեղ զինավարժություններ:

9. Երեւան-Ստեփանավան մայրուղում երթուղային ավտոբուսի վթարի հետեւանքով զոհվեց 10 մարդ:

16. Նախագահ Քոչարյանը ստորագրեց «Աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագիրը»:

18–26. Երեւանում անցկացվեցին համահայկական երկրորդ խաղերը, մասնակցեցին շուրջ 3000 մարզիկներ աշխարհի 32 երկրի 95 քաղաքներից:

21. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն տոնեց ծննդյան 50-ամյակը:

23. Կյանքից հեռացավ ակադեմիկոս Լ. Մկրտչյանը:

30. Նախագահ Քոչարյանը դարձավ 47 տարեկան:

Սեպտեմբեր

1. «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ն Հայաստանում ներքաղաքային հեռախոսներից օգտվելու համար ռոպեավարձ սահմանեց:

3. Արցախում սկսվեցին ԼՂՀ հռչակման 10-ամյակի տոնակատարությունները:

5. ԼՂՀ-ում տեղի ունեցան տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները:

6. ՀՀ վարչապետ Ա. Մարգարյանը հանձնարարեց տրանսպորտի ու կապի նախարարությանը արգելել ռոպեավճարի կիրառումը:

Հայաստանի պղնձահանքերի օգտագործումը տրվեց շվեյցարական «Մանես եւ Վալեքս» ընկերությանը:

8. ԼՂՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հրապարակեց տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքները: Ստեփանակերտի քաղաքագլուխ ընտրվեց Հ. Ավանեսյանը:

9–12. Հայաստան այցելեց Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ լորդ Ռ. Ջոնսթոնը:

12. Նախագահ Քոչարյանը հայտնեց իր ցավակցությունը նախագահ Ջ. Բուշին՝ սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում կատարված ահաբեկչական գործողությունների վերաբերյալ:

14–16. Հայաստան պաշտոնական այց կատարեց ՌԴ նախագահ Վ. Պուտինը:

21. ՀՀ-ն տոնեց անկախության 10-ամյակը:

22–24. Ռուս ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդ Ալեքսիյ Երկրորդի այցը Հայաստան:

23. Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ մայր եկեղեցու բացման հանդիսավոր արարողությունը:

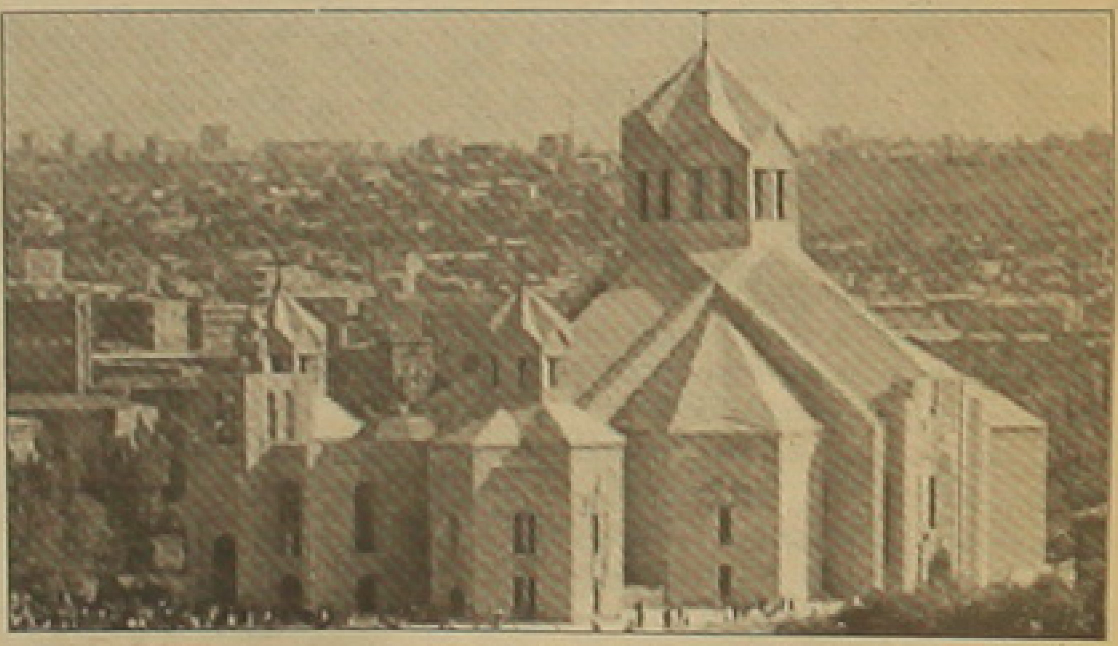

25–27. Քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տոնակատարություններին մասնակցելու նպատակով Հայաստան ժամանեց Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Երկրորդը:

25. Երեւանյան «Առագաստ» ջազ-սրճարանում հայտնաբերվեց 43-ամյա Պ. Պողոսյանի դիակը:

Հոկտեմբեր

3. ՀՌԱԿ վարչությունը որոշում ընդունեց 2003 թ. նախագահական ընտրություններին Ռ. Քոչարյանի թեկնածությունը պաշտպանելու մասին:

7. Չեչեն գրոհայինները գնդակահարեցին Աբխազիայի հայկական Նաա գյուղի 14 խաղաղ բնակչի:

10–19. Հայաստանում անցկացվեց մարդահամար:

12–20. Երեւանում անցկացվեց շախմատի աշխարհի թիմային առաջնությունը:

17. Ամերիկյան AES Silk Roud, շվեյցարական ABB եւ ֆրանսիական Elektrosti de frans ընկերությունները հրաժարվեցին ՀՀ ԲէՑ-երի սեփականաշնորհման տենդերին մասնակցելուց:

19. ՀՀ արդարադատության նախարարությունը գրանցեց ՀԺԿ նախկին անդամների ստեղծած ժողովրդա-դեմոկրատական կուսակցությունը:

23–24. Երեւան պաշտոնական այց կատարեց Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն:

23. «Արարատցեմենտ» գործարանի տենդերի հաղթող ճանաչված շվեյցարական «Holsim» ընկերությունը հրաժարվեց գործարքից:

25. ԱՄՆ Սենատը օրինագիծ ընդունեց, որը լիազորում է ԱՄՆ նախագահին ժամանակավորապես կասեցնել Ազատության աջակցման ակտի 907-րդ ուղղումը:

31. Պաշտոնական այցով Երեւան ժամանեց Ռումինիայի նախագահ Ի. Իլիեսկուն:

Նոյեմբեր

1. Լեւոն Մկրտչյանը նշանակվեց ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար:

1. Երեւանում մեկնարկեց ուշուի աշխարհի առաջնությունը:

14–16. Պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանեց Լեհաստանի նախագահ Ա. Կվաշնեւսկին:

19. Պաշտոնական այցով Երեւան ժամանեց ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գլխավոր տնօրեն Կոիչիրո Մացուուրան:

19. Վ. Սիրադեղյանը զրկվեց ՀՀ ԱԺ պատգամավորի մանդատից՝ նիստերին անհարգի բացակայությունների պատճառով:

27. Երեւանում պաշտոնապես նշվեց ՌԱԿ 80 եւ ՀՌԱԿ 10 ամյակները:

29. Հայտերի բացակայության պատճառով բաշխիչ էլեկտրացանցերի սեփականաշնորհման տենդերը ճանաչվեց չկայացած:

29–30. Մոսկվայում տեղի ունեցան ԱՊՀ 10-ամյակին նվիրված ԱՊՀ անդամ երկրների ղեկավարների, վարչապետների եւ արտգործնախարարների խորհուրդների նիստերը:

Դեկտեմբեր

4. «Արժանապատիվ ապագա» կուսակցության առաջին համագումարը:

5. Էներգետիկայի նոր նախարար նշանակվեց Արմեն Մովսիսյանը:

7. Նշվեց Սպիտակի երկրաշարժի 13-ամյա տարելիցը:

8. Հայտնի ռեժիսոր Ա. Եղոյանը ժամանեց Երեւան՝ իր նոր ֆիլմի մի հատվածը նկարահանելու:

11. Երեւանի Շ. Ազնավուրի անվան հրապարակում նշեցին սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում ահաբեկչության զոհ դարձած նահատակների հիշատակը:

12. «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի» հայ մասնակիցները հրաժարվեցին մասնակցությունից:

14. Նախագահ Ռ. Քոչարյանի եւ ՀՀ արդյունաբերության ու առեւտրի նախարար Կ. Ճշմարիտյանի համատեղ ասուլիսում տեղեկացվեց 2001 թ. ընթացքում Հայաստանում նոր 44048 աշխատատեղ ստեղծելու մասին:

15. ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դ. Ռամսֆելդը կարճատեւ այց կատարեց Երեւան: Քննարկվեցին միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարը, «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ՆԱՏՕ-ի ծրագրում Հայաստանի մասնակցության ընդլայնումը եւ ռազմական ոլորտում համագործակցության հարցեր:

17. Երեւանի «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանը փոխանցվեց արգենտինական Aeropuertos Argentina ընկերության կառավարմանը:

17–18. Հայաստանի նախագահը երկօրյա պաշտոնական այց կատարեց Մոսկվա:

19–22. Ռ. Քոչարյանը մեկնեց Տոկիո, որտեղ հանդիպումներ ունեցավ կայսր Ակիհիտոյի եւ վարչապետ Ջյունիչիրո Կոիձումիի հետ:

21. Հունա-հռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի չեմպիոն Վ. Գալստյանը ճանաչվեց ՀՀ 2001 թ. լավագույն մարզիկ:

25. ԼՂՀ նախագահ Ա. Ղուկասյանի հրամանագրով Հայաստանում ԼՂՀ նոր մշտական ներկայացուցիչ նշանակվեց Ա. Մելիքյանը:

25–27. Հայաստանի նախագահը պաշտոնական այցով մեկնեց Իրան:

ՄՈՒՐԵՆ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
Քաղաքական եւ տարածաշրջանային հետազոտությունների կենտրոն

Նյու Յորքից՝ Քաբուլ

Հարցազրույց Պակիստանում գործող NBC News-ի թղթակից հայազգի Արա Այերի հետ

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության AGBU անգլիատառ հանդեսի դեկտեմբերյան համարից թարգմանաբար մեր ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում էլեկտրոնային փոստով կատարված հետեւյալ հարցազրույցը հայազգի լրագրող Արա Այերի հետ: Արան, ըստ հանդեսի տեղեկությունների, NBC NEWS լրատու գործակալության կրտսեր պրոդյուսերներից է, որը վերջին շրջանում Իսլամաբադում (Պակիստան) աշխատել է իր կյանքի լրատվական մեծագույն իրադարձության վրա: Բնակվում է Նյու Յորքում եւ մասնագիտացած է հատկապես հետաքննական լրատվության մեջ: Շաբաթական կանոնավոր հոդվածներ է գրում NBC-ի Dateline TV» լրատվական հանդեսի համար:

Միայն անցյալ տարվա ընթացքում գործուղումներով այցելել է Ալյասկա, Պուերտո Ռիկո, Անտիլյան կղզիներ եւ Մոխավե Կալիֆոռնիայի անապատ: Բազմաթիվ հետաքրքրված հոդվածների հեղինակ է, բայց առաջին անգամ է, որ, նախագահ Ջորջ Բուշի բնորոշմամբ, «մեր նոր դարաշրջանի առաջին պատերազմի» ճակատային գծում է հայտնվել Իսլամաբադում:

Արա Այերը (աջից)

– Որտե՞ղ էիք սեպտեմբերի 11-ին:

– Այդ օրն ինձ հեռախոսազանգով արթնացրեց իմ քրոջ աղջկա ամուսինը: Ծնողներս առավոտյան ժամը 3-ին էին ժամանել Հյուսիսային Կարոլինայից՝ ներկա գտնվելու այդ շաբաթավերջին տեղի ունենալիք քրոջս հարսանիքին, այնպես որ, քնաթաթախ էի: Երբ միացրեցի հեռուստացույցը, ցնցվեցի: Բայց անմիջապես լուսանկարչական ապարատս վերցնելով՝ պատրաստվեցի դուրս գալ: Գործակալության գրասենյակ հասնելիս, արդեն երկու երկնաքերերը փլված էին, այնպես որ մնացի գրասենյակում եւ հաջորդ չորս օրերի ընթացքում նյութեր պատրաստեցի Սթոուն Ֆիլիպսի եւ Թոմ Բրոքաուի համար: Իհարկե, կնախընտրեի դեպքի վայրում լինել, բայց նաեւ շնորհակալ եմ ծնողներիցս, որ մինչեւ ուշ ժամն արթուն են պահել ինձ, թե չէ կարող էի շենքերի փլատակների տակ հայտնվել:

– Ե՞րբ հասաք Պակիստան եւ ո՞ւմ հանձնարարությամբ:

– Պակիստան հասա հոկտեմբերի 8-ին, Աֆղանստանի ռմբակոծման հաջորդ օրը: Ես ինքս առաջարկեցի իմ թեկնածությունը եւ ուրախ եմ, որ ինձ վստահեցին այդ հանձնարարությունը:

– Ինչպիսի՞ն է իրավիճակն այնտեղ:

– Շատ լարված: Պակիստանի զինվորական կառավարությունն ուժային միջոցներով հսկողություն է սահմանել հասարակական կարծիքի եւ ընդդիմության վրա: Կարելի է ասել, որ այնտեղ վառոդամանի վրա ես նստած: Ներկա եմ եղել հավաքների, որտեղ 10 հազարի հասնող ամբոխը՝ աֆղաններ եւ պակիստանցիներ, Ամերիկայի վախճանն էին վանկարկում: Բանակը ցեղախմբերի հակամարտությունները նվազագույնի է հասցնում զենքի կիրառմամբ: Ընդհանուր առմամբ միջնադարյան մթնոլորտ է ամենուրեք: Ավելի շատ կառքեր կան, քան ավտոմեքենաներ: Կանայք երկրորդ կարգի քաղաքացիներ են համարվում:

– Ինչո՞վ էիք զբաղված այնտեղ:

– Ռմբակոծումների, փախստականների հարցերի շուրջ թղթակցություններ պատրաստելով, երեք շաբաթ աշխատել եմ Հարավային Պակիստանում, գրել Քուեթայի քաղաքացիական խժդժությունների մասին, ապա անցել Իսլամաբադ, այնուհետեւ Աֆղանստան՝ Փեշավար եւ Քաբուլ:

– Ի՞նչն է անտեսանելի մեզ համար:

– Համատարած աղքատություն ու հուսահատություն է: Մարդիկ հույս չունեն բարելավելու իրենց կյանքը, կրթական համակարգ գոյություն չունի: Գործում են այսպես կոչված «մեդրեսեները», որոնք ծայրահեղականներ են պատրաստում: Այս պատերազմը որքան տեղացի «ունեւոր-չունեւոր» խավերի միջեւ է, այնքան էլ մահմեդական արմատականների եւ ամերիկացիների միջեւ: Պակիստանցի մի պաշտոնյա ինձ հետ զրուցելիս նշեց, որ Աֆղանստանի աղքատ ժողովուրդը ահաբեկիչների ձեռքին խաղալիք է եւ առաջարկեց, որ Ամերիկան բարելավի ժողովրդի վիճակը, որպեսզի ահաբեկիչները նրանց շահագործելու հնարավորություն չունենան: «Ռմբակոծումներն ու բեն Լադենի սպանությունը բավական չեն լինելու», ասաց նա: Պետք է վերականգնվեն մարդկանց արժանապատվությունը, ազատությունները, գործելու եւ աշխատելու հնարավորությունները: Շատ մահմեդականների կարծիքով, հենց Ամերիկան է իրենց այդ «խավարի տիրապետությունում» պահում:

– Ինչի՞ հետ կհամեմատեիք ձեր այս առաքելությունը:

– Սա ամենամեծ հետաքննական լրատվությունն է, որ ինձ բախտ է վիճակվել անցկացնել: Սրանից առաջ պատերազմական իրադրությունների չէի անդրադարձել: Օ Ջեյ Սիմփսոնի, Քլինթոնի սկանդալային հարաբերությունների կամ Բուշ-Գոր ընտրապայքարի վերաբերյալ իմ կատարած հաղորդումները սրա համեմատ աննշան են թվում հիմա:

– Ինչքա՞ն դեռ կմնաք այնտեղ:

– Երեւի եւս մեկ ամիս: Երեք անգամ ստամոքս-աղիքային հիվանդություններով եմ տառապել: Ընկերներս նույնպես: Հիմա ավելի լավ եմ զգում, բայց ոչ հարյուր տոկոսով: Այստեղ գալիս ռումբերի, փամփուշտների եւ ծայրահեղականների առաջացրած վտանգների մասին մտածել էինք, բայց ոչ ուտելիքի կամ դրանից ստացած հիվանդությունների: Հուսով եմ առողջությունս չի խոչընդոտի, որ վերադարձի ճանապարհին այցելեմ նաեւ Հայաստան:

ԻՍՐԱՅԵԼ

Գիտության զարգացումը՝ ամուր պետություն ստեղծելու գրավական

Իսրայելի գիտական մտքի զարգացումը սերտորեն կապված է հրեաների հայրենիք ու պետություն կերտելու պատմության հետ: Պետության առաջին ղեկավարների առաջնային ձգտումն էր Իսրայելը դարձնել ոչ միայն աշխարհի հրեաների պետություն, այլեւ միջազգային խոշոր գիտական կենտրոն: Զարգացած երկիր եւ ժամանակակից հասարակություն ստեղծելու ցանկությունը դարձավ այն մղիչ ուժը, որը սկիզբ դրեց գիտական ուսումնասիրությունների՝ հասարակության գործուն մասնակցությամբ հասնելով մեծ նվաճումների բնական ու տեխնիկական գիտությունների, գյուղատնտեսության եւ բժշկության բնագավառներում: Իսրայելի պետության հռչակման տարին (1948 թ.) երկրում արդեն գոյություն ուներ գիտատեխնիկական բազա, որն ավելի դյուրին դարձրեց գիտության հետագա զարգացումը: Գյուղատնտեսության բնագավառում հետազոտությունները սկսվել են դեռեւս 1870 թ. «Միկվե-Իսրայել» դպրոցի հիմնադրումով: 1921 թ. Թել Ավիվում բացվել է գյուղատնտեսական կենտրոն, որը ժամանակի ընթացքում զարգանալով դարձել է գիտահետազոտական ինստիտուտ, իսկ այսօր երկրի գիտական խոշոր օջախներից մեկն է: Գիտական մեծ հաջողությունների ձեռքբերման գործում մեծ դեր են ունեցել առաջնակարգ մասնագետները: Ուսումնասիրություններ եւ գիտափորձեր են կատարվել Իսրայելի 7 համալսարաններում, ինչպես նաեւ տասնյակ պետական ու մասնավոր ինստիտուտներում, բժշկական կենտրոններում: Ուսումնասիրությունների ընդհանուր ծավալի կեսից ավելին ֆինանսավորել են կառավարությունն ու հասարակական կազմակերպությունները: Իսրայելը միջազգային գիտաժողովների կարեւորագույն կենտրոններից է, ուր մեկ տարվա ընթացքում անցկացվում են ավելի քան 100 գիտաժողովներ: Գյուղատնտեսության գլխավոր գիտական կենտրոնը գյուղատնտեսության նախարարության գիտահետազոտական ինստիտուտն է: Գյուղատնտեսական բոլոր ինստիտուտներն անմիջական կապի մեջ են ՄԱԿ-ի գյուղատնտեսական ինստիտուտի հետ՝ ստանալով մշտական տեղեկատվություն աշխարհի տարբեր երկրներից:

Գիտականորեն մշակված օրաբաժնի եւ գենետիկական տեսավորման շնորհիվ Իսրայելի կովերը իրենց կաթնատվությամբ դասվում են աշխարհի չեմպիոնների շարքում՝ մեկ կովից տարեկան ստանում են 10000 լ կաթ: Իսրայելի մասնագետները գյուղատնտեսական բիոտեխնոլոգիայի առաջամարտիկներն են: Ջրի ռացիոնալ օգտագործման շնորհիվ շրջադարձային փոփոխություններ են կատարվել գյուղատնտեսության զարգացման մեջ: Ստեղծվել է ջրակաթիլային ոռոգումը, որի ժամանակ ջուրն անմիջապես հասնում է բույսի արմատին:

Իսրայելի արտգործնախարարությունը 1958 թ. հիմնել է միջազգային համագործակցության կենտրոն («Մաշավ»), որն ուսուցման ծրագրեր է առաջարկում աշխարհի զարգացող երկրներին՝ բնակլիմայական դժվար պայմանների հաղթահարում, ջրային անբավարար ռեսուրսների, ինչպես նաեւ հիվանդությունների, համաճարակների եւ սոցիալ-տնտեսական խնդիրների լուծում: «Մաշավի» կազմակերպած դասընթացներին մասնակցել են 50000-ից ավելի մարդիկ աշխարհի տարբեր երկրներից: Կենտրոնն այսօր ունի 141 գործընկեր, նրա գործունեությունն անվերջ ընդլայնվում է գյուղատնտեսության բնագավառում ձեռք բերած հարուստ փորձը փոխանցելով նոր երկրների:

Իսրայելի էներգետիկ ռեսուրսների բացակայությունը խթան դարձավ որոնելու եւ գտնելու էներգիայի նոր աղբյուրներ՝ արեւային, ջերմային եւ քամու: Այսօր Իսրայելը արեւային էներգիայի օգտագործման լիդերներից մեկն է եւ աշխարհում առաջին տեղն է գրավում տներում արեւային ջրատաքացուցիչների օգտագործմամբ: Վերջին տարիներին մշակվել է նոր տեխնոլոգիա, որը հնարավորություն կտա ընդլայնելու արեւի էներգիայի օգտագործումը արդյունաբերական արտադրության մեջ:

Իսրայելի միջազգային գիտական կապերն իրականացվում են ինչպես պետական մակարդակով, այնպես էլ առանձին գիտնականների շփման միջոցով: Գիտատեխնիկական առաջընթացի գործում մեծ դեր է ունեցել միջպետական գիտահետազոտական կազմակերպությունների ստեղծումը, ինչպես «Ամերիկա-իսրայելյան գիտական ֆոնդ» (1974), «Ամերիկա-իսրայելյան գյուղատնտեսական հետազոտությունների ֆոնդ» (1977), «Ամերիկա-իսրայելյան միջպետական ֆոնդ» (1977), «Գերմանա-իսրայելյան գիտական ուսումնասիրությունների ֆոնդ» (1987) կազմակերպությունները: Գիտության բնագավառում Իսրայելն այսօր էլ ձգտում է լինել աշխարհի զարգացած երկրների կողքին՝ հզորացնելով պետությունն ու ժողովրդին:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Աֆղանները տարակարծիք են թալիբների ճակատագրի առնչությամբ

Ազատ են արձակվել 3 նախկին նախարարներ

Աֆղանստանում վեճեր են ծավալվել «Ալ Ղաիդայի» ձերբակալված մարտիկների եւ թալիբների նախկին կառավարության անդամների հետագա ճակատագրի առթիվ: Չորեքշաբթի օրը վիճաբանությունները խորացան այն բանից հետո, երբ Ղանդահարի իշխանություններն ազատ արձակեցին 3 նախկին նախարարների: Մինչդեռ կառավարությունը նույն օրն աֆղան զինվորականներին կարգադրեց 3 օրվա ընթացքում թողնել Քաբուլը, որպեսզի մինչեւ հունվարի վերջը քաղաքում եւ շրջակայքում տեղաբաշխվեն 17 երկրների 4500 խաղաղապահներ եւ տեղացի ոստիկաններ:

Ղանդահարի իշխանություններին ինքնակամ հանձնված արդարադատության, արդյունաբերության եւ պաշտպանության նախկին նախարարների արձակումը հարուցեց Աֆղանստանի կառավարության կտրուկ հակազդեցությունը: «Դա անընդունելի քայլ է աֆղան ժողովրդի համար», հայտարարեց գեներալ Զուհաքը: Բեն Լադենին եւ մոլլա Օմարին համառորեն փնտրող ԱՄՆ-ը ավելի վաղ հայտարարել էր, թե մտադիր է հարցաքննել 3 նախկին նախարարներին: Բայց Ղանդահարի իշխանությունների խոսնակը նրանց ազատումն արդարացի համարելով՝ վկայակոչեց վարչապետ Համիդ Կարզայի հայտարարած համաներումը: «Մենք նման թալիբներին չենք հանձնի ամերիկյանին: Ինքներս ենք լուծելու խնդիրը», ընդգծեց խոսնակը:

Վիճաբանությունները ծագեցին այն պահին, երբ ամերիկյան մամուլում քննադատվում է աֆղանական զորքերը ցամաքային հակաահաբեկչական գործողություններում որպես օժանդակ ուժ օգտագործելու Քաբուլի կառավարության որոշումը: Ամերիկացիները կասկածում են, թե հենց աֆղան զինվորներն են փախչելու հնարավորություն տվել բեն Լադենին, մոլլա Օմարին եւ հարյուրավոր թալիբների: «Լիբերասիոն» թերթը գրում է Աֆղանստանի արեւելքում՝ Խոստի նահանգի ռմբակոծված քարանձավներում «Ալ Ղաիդայի» երկու ղեկավար գործիչների ձերբակալման, ինչպես նաեւ համակարգիչների եւ բջջային հեռախոսների հայտնաբերման մասին: ԶԼՄ-ները նաեւ հաղորդում են Պակիստանում վայր ընկած ամերիկյան օդանավի մասին: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, դա եղել է «KC-130» տիպի ռազմափոխադրական օդանավ, որը բոցավառվել է երկրի հարավ-արեւմուտքում՝ Շամսիի օդանավակայանին մոտենալու պահին: Անձնակազմի անդամներից բացի, օդանավում եղել են ամերիկացի յոթ ծովային հետեւակայիններ:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը մտադիր չէ թուլացնել հակաահաբեկչական պայքարը: Այդ են վկայում ապօրինաբար ԱՄՆ-ում գտնվող 6000 մերձավորարեւելցիների արտաքսման որոշումը, ինչպես նաեւ հակաահաբեկչական պատերազմի նոր թիրախները: Պաշտպանության նախարար Քոլին Փաուելը «Վաշինգտոն թայմսին» հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ը «ուշի-ուշով հետեւում է մասնավորապես Սոմալիում դեպքերի զարգացմանը»: Իսկ պաշտպանության փոխնախարար Փոլ Վոլֆովիցի խոսքերով, պատերազմի հետագա փուլերում թիրախներ կարող են դառնալ Ինդոնեզիան, Ֆիլիպինները, Իրաքը:

ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Հայկական երաժշտությունը ռուսական «Գրովում»

Գրովի համառոտ երաժշտական բառարանի ռուսերեն հրատարակությանը սպասում էին մեծ անհամբերությամբ: Դա բնական է, քանի որ բառարանի երաժշտական գիտատեղեկատվական գրականությունն ի պատիվ դրա հիմնադիր, անգլիացի երաժշտագետ Ջորջ Գրովի (1820-1900) աշխարհում առաջատար է: Գրովն իր միհատորյակը լույս ընծայեց Լոնդոնում 1878 թ.: Նրա մահից հետո, արդեն 20-րդ դարում բառարանը լույս էր տեսնում ընդլայնված ձեւով: Այսպես, 1954 թ. լույս տեսավ 9 հատորյակ՝ մեկ հավելյալ հատորով, իսկ 1980 թ.՝ «The New Grove Dictionary of Music and Musicians» 20-րդ հատորյակը: Հսկայական խմբագրական կոլեկտիվը գլխավորեց բարոկկո երաժշտության մասնագետ, դոկտոր Սթենլի Սեյդին: 2000 թ. 20-հատորյակն ընդլայնվելով դարձավ 29 հատոր (28 հիմնական եւ մեկ հավելյալ) եւ ստացավ «New Grove Dictionary» անվանումը (ի դեպ, դրա արժեքը 4850 ամերիկյան դոլար է): Այդ ընդլայնված հրատարակությունը, որին մասնակցել են ամբողջ երկրագնդի 6000 գիտնականներ, կրկին հաստատեց «Grove» բառարանի բարձր համբավը: Ինչպես միշտ, դրա հրատարակչական բազան «Macmillan» գրքային կորպորացիան է:

Ինձ վիճակվել է գործակցել «New Grove Dictionary»-ի հետ: 1980 թ. այնտեղ լույս տեսան իմ 17 հոդվածներն, որոնցից մեկն ամբողջությամբ վերցված հայ պրոֆեսիոնալ երաժշտության մասին է, իսկ 2000 թ.՝ 40 հոդված: Ուստի աշխատանքի ողջ պրոցեսը, դրա արդյունքների արժանիքներն ու թերությունները հայտնի են ինձ՝ անհամեմատ ավելի լավ, քան բառարանն ընթերցողներից որեւէ մեկին:

Երկու հիմնարար հրատարակությունների միջակայքում (երկրորդը կոչվում էր «The New Dictionary II») խմբագրությունը լույս ընծայեց եւս մի քանի թեմատիկ բառարան: 1984 թ. լույս տեսավ եռահատոր «The New Grove Dictionary of Musical Instruments»-ը, 1986 թ.՝ քառահատոր «The New Grove Dictionary of American Music»-ը, 1988 թ.՝ «The New Grove Dictionary of Jazz» միհատորյակը, 1992 թ.՝ քառահատոր «The New Grove Dictionary of Opera»-ն (դրան նույնպես ինձ վիճակվեց մասնակցել), վերջապես 1994 թ.՝ «The New Grove Dictionary of Women Composers» միհատորյակը:

Դրան զուգընթաց 1988-1994 թթ. երեք անգամ լույս տեսան Գրովի բառարանի համառոտ տարբերակները՝ այսպես կոչված «Grove Concise»-ը: 1994 թ. Լոնդոնում լույս տեսած վերջին հրատարակությունն էլ հենց հիմք ծառայեց ռուսերեն բառարանի ստեղծման համար: Այն լույս տեսավ 2001 թ. Մոսկվայի «Պրակտիկա» հրատարակչությունում: Թարգմանությունն իրականացրել է արվեստագիտության դոկտոր, Մոսկվայի արվեստաբանության ինստիտուտի գիտաշխատող Լեւոն Հակոբյանը: Դա հիրավի հսկայական աշխատանք է, որի համար ամենքս երախտապարտ ենք նրան: Թարգմանությունից եւ ընդհանուր խմբագրումից բացի Հակոբյանն զգալիորեն ընդլայնել է լոնդոնյան «Grove»-ի կենսագրական հոդվածների մասը, մտցրել բազմաթիվ նոր անուններ, որոնք գլխավորապես նախկին ԽՍՀՄ-ի երաժիշտներ են: Իսկ 2000 թ. «The New Grove Dictionary»-ի հրատարակումը նրան թույլ տվեց սրբագրել եւ նորացնել ժամանակակից կոմպոզիտորներին, կատարողներին եւ առանձին ստեղծագործություններին վերաբերող հոդվածները (դրանց եւս նվիրված է հակիրճ տեղեկատվություն):

Ռուսական «Գրովի» մեջ 8000 կենսագրական հոդվածների թվում տեղ են գտել 10 հայ կոմպոզիտորներ: Կենսագրական հոդվածներ կան Ա. Հարությունյանի, Կոմիտասի, Տ. Մանսուրյանի, Է. Միրզոյանի, Ա. Սպենդիարյանի, Ա. Տիգրանյանի, Ն. Տիգրանյանի, Տ. Չուխաջյանի, Ա. Խաչատրյանի (նշում ենք ըստ ռուսական այբուբենի) մասին: Հասկանալի է, որ չնայած ռուսական հրատարակության խմբագրի հայ լինելուն, հայ կոմպոզիտորների ներկայության շեշտումն այնքան էլ հարմար չէր լինի: Բայց գլխավորն այն է, թե ինչպես են գրված հայ կոմպոզիտորներին վերաբերող հոդվածները: Շարադրված նյութն առարկություն է հարուցում հենց այս տեսակետից:

Լեւոն Հակոբյանի համակրանքին արժանացած միակ կոմպոզիտորը Տիգրան Մանսուրյանն է: Հեղինակը մատնանշում է նրա «նրբաճաշակ ոճը» եւ այն, որ «Անդրկովկասի կոմպոզիտորների մեջ առաջինն է սկսել օգտվել դոդեկաֆոնիայից» (ի դեպ, դա այնքան էլ ճիշտ չէ. միեւնույն ժամանակ դոդեկաֆոնիան օգտագործվել է Կարա Կարաեւի 3-րդ սիմֆոնիայում եւ Բաբաջանյանի Վեց պատկերներում): Մյուս հայ կոմպոզիտորները լուսաբանված են մեծամիտ-զիջողամտական տոնով: Օրինակ, Հարությունյանը «սոցռեալիզմի նշանավոր ներկայացուցիչ է», նա «գրում է ավանդական տոնայնական ձեւով», «ամենահայտնի ստեղծագործություններն են հայրենասիրական կանտատը հայրենիքի մասին եւ Շեփորի կոնցերտը»:

(Նշենք, որ դրանք կես դար առաջ գրված ստեղծագործություններ են, իսկ հեղինակն Աստծո օգնությամբ ողջ է եւ շարունակում է գրել տոնայնական ոճով): Միրզոյանի առնչությամբ քամահրանքով ընդգծված են «սակավաթիվ ստեղծագործությունները»: Ա. Տիգրանյանի վերաբերյալ գրված է ռուս ընթերցողի համար միանգամայն անհասկանալի արտահայտություն. «Իր «Անուշ» ժողովրդակենցաղային օպերայով Տիգրանյանը հիմք դրեց արեւելահայ երաժշտական թատրոնին»: Սպենդիարյանը բնորոշված է «ռուս եւ հայ կոմպոզիտոր»: Ն. Տիգրանյանի մասին գրված է, թե նա ստեղծագործել է «բանահյուսական եղանակների հիման վրա», մինչդեռ կոմպոզիտորն օգտվում էր գործիքային մուղամներից: Այն, որ Ա. Խաչատրյանը չի մտնում Հակոբյանի գեղագիտական հետաքրքրությունների ծիրի մեջ, հայտնի է բոլոր հայ երաժիշտներին. հիշարժան է կոմպոզիտորի 90-ամյակի առթիվ նրա գրած հոդվածը: (Ի դեպ, շուտով 100-ամյա հոբելյանն է): Ուստի Խաչատրյանի պատվին ծնկածալ ողջույններ չկան. դրանք բոլորը բաժին են ընկել հրեական ծագումով ռուսաստանցի կոմպոզիտորներին (Հակոբյանն իրեն հարկ եկած դեպքերում նշում է երաժշտի ազգությունը):

Բայց ամենից շատ վշտացրեց Կոմիտասին վերաբերող նյութը: Այստեղ չորությամբ նշվում է. «Կոմիտասի կոմպոզիտորական ժառանգության ամենաարժեքավոր մասը ժողովրդական եւ հոգեւոր եղանակների մշակումներն են բազմաձայն երգչախմբի համար... Բանահյուսության հիման վրա Կոմիտասը նաեւ ստեղծել է մի շարք կամերային-վոկալ մանրանվագներ եւ մի քանի դաշնամուրային պարեր»: Կարծում ենք, նման ձեւով կարելի է գրել կոնսերվատորիայի առաջին կուրսի ուսանողի եւ ոչ թե հայ երաժշտության դասականի մասին: Եվ ոչ մի խոսք չկա Կոմիտասի Պատարագի՝ հայկական խմբերգային երաժշտության գագաթնակետի մասին: Պարզվում է, Կոմիտասն այն չի գրել: Փոխարենը հոդվածի վերջում Հակոբյանը եզրակացնում է, որ «հայկական ջարդերի ժամանակ ողջ մնաց, բայց զրկվեց բանականությունից»:

Կարելի էր արտահայտել նաեւ այլ նկատառումներ, բայց լրագրային հոդվածում դրանք զետեղելն անիմաստ է: Եվ այնուամենայնիվ ռուսական «Գրովն» անհրաժեշտ է բոլորին, քանզի այստեղ խտացված են գիտնականների ավելի քան հարյուրամյա ջանքերը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Ցավի, ափսոսանքի, նաեւ նողկանքի զգացումով

Ես չորս տասնամյակ է, ինչ հեռվից-հեռու գիտեմ Բոգդան Ջանյանին, իսկ փոքրիշատե մոտիկից վերջին տասնամյակին, առավել մոտիկից՝ բոլորովին վերջերս: Օրերս նա ինձ նվիրեց իր վերջին գիրքը: Տուն հասնելուն պես թերթեցի եւ երկու-երեք օրում, ինչպես արդեն սովորույթ եմ դարձրել, կարդացի եւ իսկույն էլ որոշեցի գրավոր արտահայտել տպավորությունս:

Տպավորությունս էլ ոչ միայն շարադրելը, այլեւ գրախոսությունն անգամ պետք էին ոչ միայն իր հանդեպ ունեցած կարծիքս հիմնավորելու, այլեւ իր անձն ավելի մոտիկից ճանաչելու իմաստով, մանավանդ որ գիրքն էլ խիստ անմիջական, առանց որեւէ սեթեւեթանքի, անկեղծ մի խոստովանություն է 80-ամյակը վաղուց կամրջած մեկի, զուր կորցրած (թե՞ գտած) վեց տարիների մասին, որ ընթերցողներին է ներկայանում «Կյանքը հրացանի փողի տակ» ամեն ինչ մատնող խորագրով:

Հիրավի, սույն գիրքն արցախական մեր աշխարհի գրական կյանքի ոչ միայն ականավոր դեմքերից, այլեւ այն կազմակերպություններից եւ ղեկավարներից մեկի՝ փաստորեն չարված այն վեց տարիների մասին է, որ նա անց է կացրել, այո, հրացանի փողի տակ՝ սիբիրյան աքսորավայրերում՝ բնավ իսկ դրան «արժան» չլինելով:

Կարդում, խորհում ու պրծում ես, թե ինչ աստիճան թույլ ու տխեղծ է եղել այն իրականությունը, որի մեջ էինք մենք ծերության շեմ հասածներս՝ աշխարհի ամենահումանիստական ու ամենաօրինական համարված հասարակարգում, երբ մարդու (այն էլ մտավորական) կյանքն ու ճակատագիրը կախված է եղել մի կողմից մի չնչին էակի, մյուս կողմից էլ այնքան բարձր համբավ-համարումի արժանացած պետության այսպես կոչված ղեկավար այրերի՝ իսկ որ քմահաճույքից:

Հապա կարգախո՞սը՝ «Ամեն ինչ մարդու համար», եւ դեռ ավելին՝ «Մարդն է ամենաթանկ կապիտալը»:

Եվ ամենաթանկը այդ «կապիտալից» մեկի ապրած կյանքի վեցը ոչ միայն կորցրած, այլեւ հրաշքով փրկված ողբերգական մանրամասների նկարագիրն է սույն գրքույկի համարյա միակ ասելիքը՝ երբեմն այնպիսի սահմռկեցուցիչ մանրամասներով, որ որքան զարմանք, նույնքան էլ (եթե ոչ ավելի) նողկանքի զգացումով է համակում ընթերցողին, մանավանդ, երբ հանդիպում ես մեկ-մեկ էլ ծանոթ անունների՝ իրենց ոչնչությունը մատնող ստոր ծառայություններով, այն էլ ընդդեմ սույն ոչ միայն անմեղ, այլ սուրբ մարդու, որի դեմքից եւ մանավանդ աչքերից (փոքր-ինչ խաժամուժ ու հազիվ նշմարվող) միայն բարություն ու միամտություն է ծորում:

... Ուշադիր կարդացի 250 էջերից ավելի՝ մեկ շնչով շարադրված հուշագրությունը եւ ի՞նչ. Ասված իմ, պարզվեց, որ Բոգդան Ջանյան քաղաքական բանտարկյալի ողջ մեղքն այն է, որ ընդամենը մեկ հատիկ անգամ տրտնջացել է, թե հոգնել է ունկնդրել Շուշիի բարձունքին ամրացված բարձրախոսից մինչեւ կեսգիշեր միալար ու միածոր հնչող մուղամաթներն ու շիֆյաստինները, եւ մեկ էլ, որ դարձյալ մեկ հատիկ անգամ ողջունել, ընդունել եւ ուղեկցել է մեր մեծ բանաստեղծին՝ Ավ. Իսահակյանին Արցախ կատարած ուղեւորության ժամանակ՝ շուեցի իր տիկնոջ՝ տիկին Սոֆիայի հետ, որ այցի էր եկել ծնողների գերեզմանին, որ այնպես էլ չգտավ, որովհետեւ շիրմաքարերը շուռ տվել եւ գցել էին գերեզմանամերձ ձորակը:

Հուշագրությունը, իրականում՝ ցավագրությունը (էդ էլ էն բառը չէ) ընթերցվում է, եթե ոչ միշտ, ապա հաճախ լացի ու թախիծի, ցավի ու ափսոսանքի զգացումով, որից ոչ թե անջատվել, ձերբազատվել չես կարող, եթե անգամ փորձ էլ անես: Մանավանդ որ քիչ չեն գեղարվեստական բարձր շնչով կերտված էջերն էլ, կերպարներն էլ:

Ձեռք բերեք, կարդացեք այդ խիստ ուշագրավ հուշապատումը եւ կհամոզվեք, որ ես բնավ չեմ չափազանցնում:

Ս[illegible] ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Մեզանից հեռացան Ժորա Հարությունյանը եւ Ազատ Շահինյանը

Ցավով հայտնում ենք, որ հայ դրամատուրգիական արվեստը վերջին երկու օրվա ընթացքում ծանր կորուստներ կրեց: Նախ մեզանից հեռացավ ԱԶԱՏ ՇԱՀԻՆՅԱՆԸ, ապա նաեւ ԺՈՐԱ (ԳԵՎՈՐԳ) ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԸ: «Ազգի» խմբագրակազմն իր եւ ընթերցողների անունից ցավակցություն է հայտնում հանգուցյալների ընտանիքներին, հարազատներին ու մտերիմներին:

Վահան Արծրունի՝ հայկական progressive rock-ի արքան

...Այս երաժշտի մասին առաջին անգամ լսեցի 1991-ին Բոստոնում, լեգենդար Արթուր Մեսչյանից:

Շատ էր գովում Վահանին Արթուրը, որը սովորաբար շատ ժլատ է գովելու առումով:

Եվ 92-ի ձմռանն ինձ բախտ վիճակվեց առաջին անգամ լսել Արծրունուն՝ դա «Հայլուրի» պաշտպանության համերգն էր: Աչքերս փակեցի՝ եւ Արթուր Մեսչյանն էր: Սակայն դրա հետ միասին չեմ կարող ասել, որ դա Մեսչյանի պարզ կրկնօրինակումն էր:

Ճիշտ կլիներ ասել, երեւի, որ դա «մոդիֆիկացված» Մեսչյանն էր:

...Հիշում եմ, ինչպես Արթուրը պատմեց, որ իր հիմնած «AM Artists» հիմնադրամը ընտիր կիթառ է նվիրել Վահան Արծրունուն:

...Երկրորդ ծանոթությունս այդ երաժշտի հետ տեղի ունեցավ վերջերս, երբ բրիտանական «Դասական ռոքի ընկերություն» ամսագրում (որի պատվո նախագահն է «Yes» խմբի ղեկավար, աշխարհահռչակ Ռիք Ուեյքմենը) մի շատ դրական հոդված կարդացի Վահան Արծրունու մասին: Բացի այդ, շոտլանդական մի ամսագիր էլ նյութ էր նվիրել հայ երաժշտին: Եվ դա բնավ պատահական չէ, քանի որ Արծրունու եւ նրա խմբի երաժշտությունն ինչ-որ իմաստով հիշեցնում է շոտլանդական «Jethro Tull»-ին:

Ի դեպ, պարզեցի, որ մեծ մասամբ «Կադանս» երաժշտության կենտրոնի (գլխավոր մենեջեր՝ Արման Պադարյան) ջանքերի շնորհիվ ընդամենը վերջին երեք-չորս ամսվա ընթացքում արտասահմանյան առաջատար երաժշտական ամսագրերում տպագրվել է մոտ 50 հոդված Վահան Արծրունու եւ նրա խմբի մասին:

...Իսկ դեկտեմբերի համերգներն իրոք սքանչելի էին: Ընկերս՝ երեւանցի մի հին երաժշտասեր, ասաց. «Այսօր ռոքի մեջ գրեթե հնարավոր չէ որեւէ նոր բան ստեղծել: Սակայն Արծրունին հենց այդ «գրեթեն» է»:

Համերգները տեւում էին ընդամենը մեկ ժամ (չհաշված «բիս» կատարումները), բայց դրանք խիստ հագեցած էին: Տղաները (եւ նույնիսկ մի կին) շատ լավ էին նվագում: Իսկապես յուրահատուկ հնչեղություն էր:

Շատ լավ տպավորություն թողեց «Խաչակրաց արշավանք» կոմպոզիցիան, որը, ըստ Վ. Արծրունու, բաղկացած էր երկու մասից՝ արեւմտյան եւ արեւելյան:

Ի դեպ, այսպես է կոչվելու խմբի առաջին պրոֆեսիոնալ ձայնասկավառակը, որը պետք է թողարկվի շատ շուտով Ֆրանսիայում: (Շատ արագ այնտեղ լույս կընծայվեն եւս 3 լազերային սկավառակներ):

...20 համերգ տվեց այս տարի վաստակավոր բժիշկ Վահան Արծրունու ծոռ, առաջին կրթությամբ բժիշկ Վահան Արծրունին: Մեկը մյուսից լավ, այսպես են գնահատում երաժշտագետները եւ երաժշտասերները:

Վերջերս ռոք խմբերի մոտ շատ մոդայիկ է դարձել համերգներ տալ սիմֆոնիկ նվագախմբերի հետ: («Scorpions», «Metallica», «Yes» եւ այլն): Արծրունին էլ այս հարցում բացառություն չէ:

Դեկտեմբերի 28-ին «Արամ Խաչատրյան» Մեծ համերգասրահում տեղի ունեցավ տոնական համերգ, որի ծրագրում ընդգրկված էր Վ. Արծրունու մեկ սիմֆոռոքային գործը՝ «Inno Millenium» (գործիքավորումը՝ Դավիթ Հարությունյանի):

Իսկ մարտին հայ արվեստը Վահան Արծրունին ներկայացնելու է Հեռավոր Մեքսիկայում...

Գ. ԳՅՈՒՄՐԵՑՅԱՆ

Պատմաճարտարապետական լուսանկարների ցուցահանդես

Հունվարի 18-ին, ժամը 15-ին, Հայաստանի ազգային պատկերասրահում բացվելու է Արամ Այվազյանի «Նախիջեւան. պատմաճարտարապետական, մշակութային վկայախոս-նշխարքներ» գիտահեղինակային լուսանկարների ցուցահանդեսը: Մուտքն ազատ է:

Մարզական

Չորսը՝ լավագույնների ցանկում

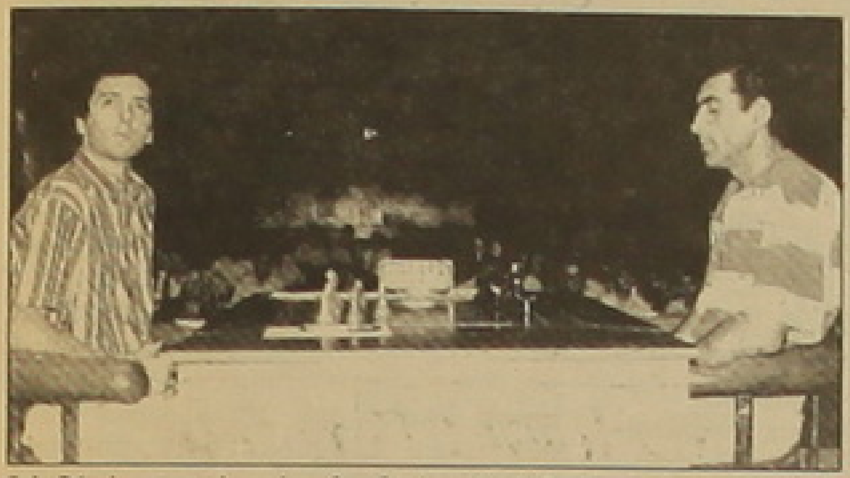

ՖԻԴԵ-ի որակավորման կոմիտեն հրապարակել է շախմատիստների միջազգային վարկանիշային հերթական ցուցակը հունվարի 1-ի դրությամբ: Այն հաշվարկվում եւ հրապարակվում է տարին 2 անգամ՝ հունվարի 1-ի եւ հուլիսի 1-ի դրությամբ: 100 լավագույն շախմատիստների ցանկում, որը գլխավորում է աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովը, ընդգրկված են Հայաստանի չորս շախմատիստներ: Ամենաբարձր անհատական գործակիցն ունի Վլադիմիր Հակոբյանը (2680), որի համար անցած մրցաշրջանը բավական հաջող էր, ինչն էլ անդրադարձել է ցուցակում նրա զբաղեցրած դիրքի վրա (21-րդ տեղ): 27-րդ հորիզոնականում հայ մեկ այլ միջազգային գրոսմայստերն է՝ Ռաֆայել Վահանյանը (2662): Հայաստանի ներկայիս չեմպիոն Սմբատ Լպուտյանը 2634 գործակցով 52-րդ տեղում է: Ցուցակում չորրորդ հայ շախմատիստը Կարեն Ասրյանն է, որը 2599 գործակցով զբաղեցնում է 91-րդ հորիզոնականը: Ընթերցողներին ենք ներկայացնում աշխարհի 10 լավագույն շախմատիստների եւ շախմատիստուհիների ցանկը:

Տղամարդիկ

1. Գարրի Կասպարով	Ռուսաստան	2838
2. Վլադիմիր Կրամնիկ	Ռուսաստան	2809
3. Վիշվանաթան Անանդ	Հնդկաստան	2757
4. Մայքլ Ադամս	Անգլիա	2742
5. Ալեքսանդր Մորոզեւիչ	Ռուսաստան	2742
6. Վեսելին Թոփալով	Բուլղարիա	2739
7. Ռուսլան Պոնոմարյով	Ուկրաինա	2727
8. Վասիլի Իվանչուկ	Ուկրաինա	2717
9. Ալեքսեյ Շիրով	Իսպանիա	2715
10. Պետեր Լեկո	Հունգարիա	2713

Կանայք

1. Յուդիթ Պոլգար	Հունգարիա	2686
2. Ցուն Քսի	Չինաստան	2553
3. Ալիսա Գալյամովա	Ռուսաստան	2547
4. Մայա Չիբուրդանիձե	Վրաստան	2513
5. Լի Վանգ	Չինաստան	2512
6. Պիա Կրամլինգ	Շվեդիա	2508
7. Պին Վանգ	Չինաստան	2498
8. Ալմիրա Սկրիպչենկո	Մակեդոնիա	2497
9. Նանա Իոսելիանի	Վրաստան	2497
10. Չժու Չեն	Չինաստան	2497

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԵՈՆ

Տիգրան Պետրոսյանը թիմ է որոնում

Ֆուտբոլի ՀՀ ազգային հավաքականի նախկին խաղացող Տիգրան Պետրոսյանը ներկայումս ազատ ֆուտբոլիստի կարգավիճակ ունի եւ նոր թիմ է որոնում: Դեկտեմբերին լրացել է նրա պայմանագրի ժամկետն «Ուրալանի» հետ, թեեւ Տիգրանը դեռեւս առաջին շրջանի ավարտից հետո հեռացել էր այդ թիմից, քանի որ հազվադեպ էր տեղ գտնում հիմնական կազմում: Մարզավիճակը պահպանելու նպատակով նա ընդգրկվեց մոսկովյան «Նորմա» թիմի կազմում, որը մարզում է Պողոս Գալստյանը, իսկ Ամանորն անցկացրեց տանը՝ շարունակելով մարզումները «Կոտայքի» կազմում, որտեղ, ի դեպ, Պետրոսյանը սկսել է ֆուտբոլային իր կենսագրությունը: **«Ազգի»** թղթակցին Տիգրանը հայտնեց, որ մտադիր չէ խաղալ ոչ Հայաստանում, ոչ էլ Ռուսաստանում: Հրավերներ ունի Իսրայելից ու Շվեյցարիայից եւ մոտ օրերս պետք է որոշում կայացնի:

Կասպարովին կփոխարինի Մորոզեւիչը

Այսօր հոլանդական Վեյք ան Զեե քաղաքում կմեկնարկի շախմատի միջազգային ավանդական մրցաշարը, որին հրավիրված էր նաեւ Գարրի Կասպարովը: Սակայն հիվանդության պատճառով աշխարհի 13-րդ չեմպիոնը չի մասնակցի մրցաշարին: Նրան կփոխարինի Ալեքսանդր Մորոզեւիչը: Չնայած Կասպարովի, Կրամնիկի եւ Անանդի բացակայությանը, մրցաշարը շատ ուժեղ կազմ ունի: Մասնակիցների թվում են ռուսաստանցիներ Ալեքսանդր Խալիֆմանը, Եվգենի Բարեեւը, Ալեքսանդր Գրիշչուկը, Ալեքսեյ Դրեեւը, անգլիացի Մայքլ Ադամսը, հունգարացի Պետեր Լեկոն, Իսրայելում բնակվող Բորիս Գելֆանդը, ուզբեկ գրոսմայստեր Ռուստամ Կասիմջանովը, ֆրանսիացի Ժոել Լոթյեն, Բելգիայում բնակվող Միխայիլ Գուրեւիչը եւ հոլանդացի շախմատիստներ Լյուկ վան Վելին, Յերուն Պիկետը, Յան Թիմանը:

ՀԱՐԾՈՒՍ

Նախապատվությունը տվեցին Կապելլոյին

Իտալական «KwSport» ինտերնետային սայթի կազմակերպած հարցման արդյունքներով տարվա լավագույն մարզիչ է ճանաչվել «Ռոմայի» գլխավոր մարզիչ Ֆաբիո Կապելլոն: Իտալիայի չեմպիոնի մարզչի օգտին իրենց ձայնն են տվել հարցման 120 մասնակիցներ: Երկրորդ տեղում է «Կյեւոյի» մարզիչ Լուիջի դել Ներին (83 ձայն): «Լիվերպուլի» ֆրանսիացի մարզիչ Ժերար Ուլյեն 35 ձայնով եզրափակել է լավագույն եռյակը: Լավագույն տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Օտմար Հիտցֆելդը («Բավարիա»)՝ 34 ձայն, Հեկտոր Կուպերը («Ինտեր»)՝ 27, Զդենեկ Զեմանը («Սալերնիտանա»)՝ 13, Իտալիայի հավաքականի մարզիչ Ջովանի Տրապատոնին եւ Դի Բիագին՝ 8-ական, Ալեքս Ֆերգյուսոնը («Մանչեսթր Յունայթեդ»)՝ 7 եւ Չինաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բորա Միլուտինովիչը՝ 6:

Օկոչան լավագույն ֆուտբոլիստ

Մարզական լրագրողների հարցման արդյունքներով Ավգուստին Օկոչան ճանաչվել է Նիգերիայի լավագույն ֆուտբոլիստ: «Պարի Սեն Ժերմենի» կիսապաշտպանն առաջ անցավ «Իպսվիչի» խաղացող Ջորջ Ֆինիդիից եւ «Շալկե-04»-ի ֆուտբոլիստ Վիկտոր Ագալիից: Ի դեպ, վերջինս 2000 թ. ճանաչվել էր լավագույնը:

Ֆիլիմոնովը մնում է Կիեւի «Դինամոյում»

Այն բանից հետո, երբ Ռոման Բերեզովսկին 5 տարով պայմանագիր կնքեց Մոսկվայի «Դինամոյի» հետ, Կիեւի «Դինամոյի» մարզիչները հայտարարեցին, որ Ալեքսանդր Ֆիլիմոնովը մնում է ուկրաինական ակումբում: Վերջինս բանակցել էր մոսկովյան թիմի ղեկավարության հետ, սակայն նրան չէին բավարարել պայմանագրի պայմանները, հատկապես հնգամյա ժամկետը: Սակայն դժվար թե Ֆիլիմոնովը երկար ժամանակ մնա Կիեւում: Ըստ որոշ տեղեկությունների, նրանով արդեն սկսել են հետաքրքրվել Մոսկվայի «Տորպեդոյի» մարզիչները, քանի որ Բերեզովսկու հեռանալուց հետո թիմը հուսալի դարպասապահի կարիք ունի: Շատ բան կարող են վճռել ԱՊՀ գավաթի խաղարկության հանդիպումները, որտեղ Վալերի Լոբանովսկին վճռել է փորձարկել մի շարք ֆուտբոլիստների: Ինչ վերաբերում է Կիեւի «Դինամոյի» հիմնական դարպասապահ Ալեքսանդր Շովկովսկուն, որը նաեւ Ուկրաինայի հավաքականի դարպասապահն է, ապա վնասվածքի պատճառով 5 ամիս խաղադաշտ դուրս չգալուց հետո նա իրեն հիանալի դրսեւորեց դինամոյականների տարբեր կազմերից բաղկացած չորս թիմերի մրցաշարում: Այնպես որ, Ֆիլիմոնովը շատ կերպով պետք է նոր թիմ փնտրի, եթե չի ցանկանում նստել պահեստայինների նստարանին:

ՍԿԱՆՎՈՐԴ

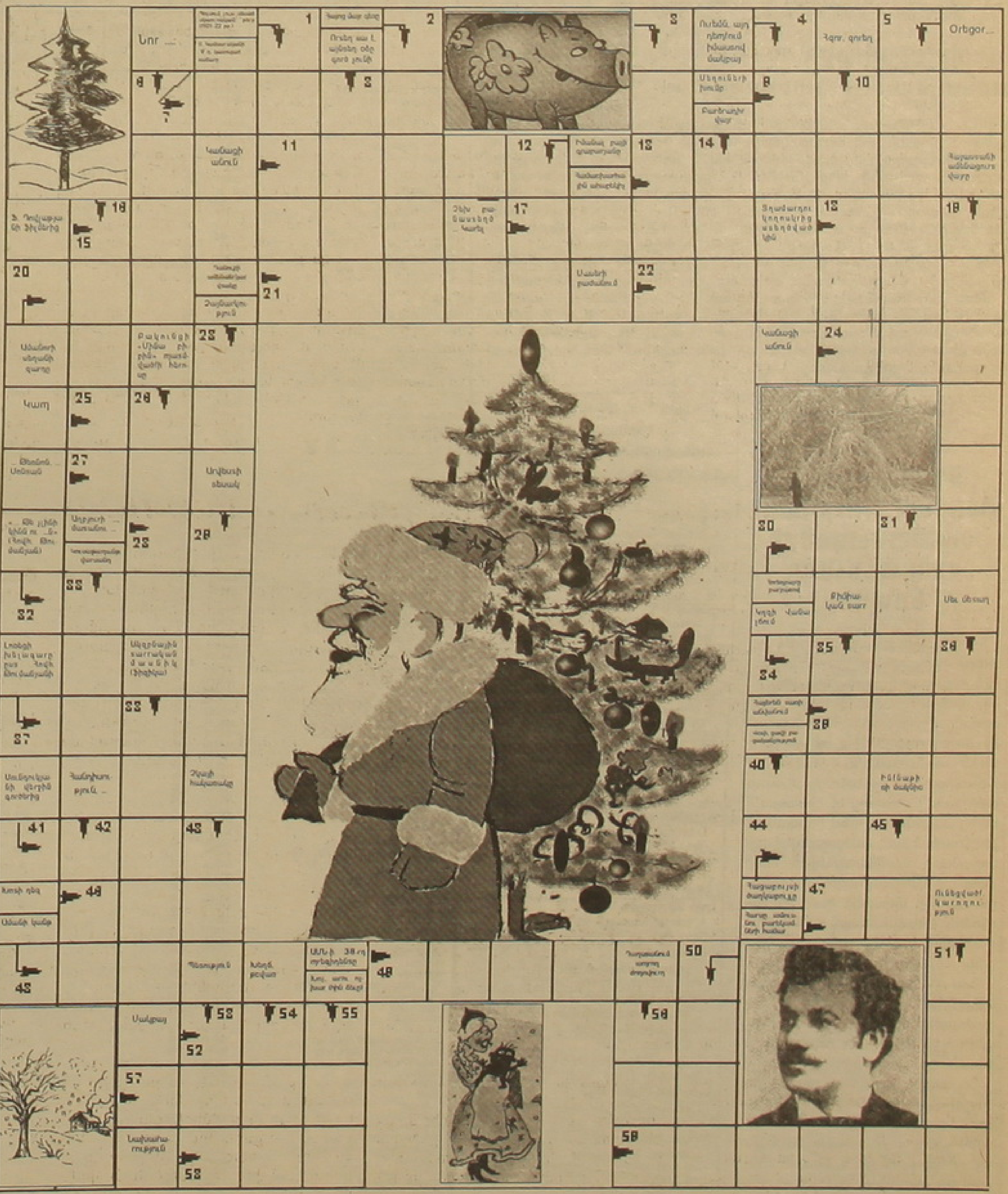

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց 1. Դելի: 2. [illegible] 3. Օսման: 4. Բալյան: 5. Սիմոնով: 9. «Գայանե»: 10. Աչառիա: 13. [illegible] 14. Ուլուբաբյան: 15. Բելյակովի: 16. Տարանտինո: 17. Նիկա: 19. Բերա: 21. [illegible] 25. Զիդան: 26. Քինին: 30. Քոչարյան: 31. «Սասնիներ»: 32. Բոնապարտ: 33. [illegible] 35. Գառնեւան: 36. Հոնորար: 41. Թեզ: 42. Սար: 47. Մելոդրամա: 48. «Դաշնամուր»: 49. Տարկովսկի: 51. Շիրին: 53. [illegible] 57. Սիսակ: 58. Փաուել: 62. Սոռն: 63. [illegible] 64. [illegible] 65. Կուլա: 66. Բամբակ: 69. Կանցլեր: 73. [illegible] 74. [illegible] 77. Սանե:

Հորիզոնական 6. Գառ: 7. [illegible] 8. «Այն»: 11. [illegible] 12. Փաուստովսկի: 18. [illegible] 20. Չեն: 22. [illegible] 23. [illegible] 24. [illegible] 27. [illegible] 28. [illegible] 29. [illegible] 34. [illegible] 37. [illegible] 38. [illegible] 39. [illegible] 40. [illegible] 43. [illegible] 44. [illegible] 45. [illegible] 46. [illegible] 50. [illegible] 52. [illegible] 54. «Բալետ»: 55. [illegible] 56. [illegible] 59. [illegible] 60. Մխիթարյան: 61. [illegible] 67. [illegible] 68. [illegible] 70. [illegible] 71. Օրի: 72. [illegible] 75. [illegible] 76. [illegible] 78. [illegible] 79. [illegible] 80. [illegible]

Օրվա հետքերով

ԲԵՅՐՈՒԹ

Հայ գեղուհին «Միսս Եվրոպա-2001» մրցույթում գրավել է վեցերորդ տեղը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բեյրութում դեկտեմբերի 29-ին անցկացված «Միսս Եվրոպա - 2001» գեղեցկության եւ նրբագեղության մրցույթին մասնակցել են եվրոպական 40 երկրների ներկայացուցիչներ, որոնց թվում նաեւ «Միսս Հայաստան -2001» մրցույթի տիտղոսակիր Իրինա Թովմասյանը: Հայ գեղուհին եզրափակիչ փուլ է անցել 15 այլ լավագույնների հետ՝ կրկնելով 1998 թ. նույնանուն մրցույթում հայ գեղեցկուհի Գոհար Հարությունյանի արդյունքը: Ժյուրիի վերջնական ամփոփումից հետո Իրինա Թովմասյանը 15 լավագույնների շարքում գրավել է վեցերորդ տեղը:

«Միսս Հայաստան» ազգային գործակալության նախագահ, ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Կարեն Արիստակեսյանը նշեց, որ Հայաստանի առաջնային խնդիրն ի սկզբանե եղել է այդ մրցույթում առաջին 15 լավագույնների շարքում տեղ ունենալը, ինչը իրականացվել է: Նրա խոսքերով, հետագայում գործակալությունը կանի հնարավորինս, որ մեր գեղեցկուհիները եվրոպական զանազան մրցույթներում լինեն առաջին տեղերում: Ի դեպ, «Միսս Եվրոպա-2001» մրցույթում առաջին անգամ Հայաստանի ներկայացուցիչը՝ Կ.Արիստակեսյանը, ընտրվել է մրցույթի ժյուրիի պատվավոր անդամ:

Մասնակիցների առաջին հնգյակից «Միսս Եվրոպա- 2001» մրցույթի տիտղոսակիր է դարձել Ֆրանսիայի գեղեցկուհին, իսկ առաջին, երկրորդ, երրորդ եւ չորրորդ տեղերը համապատասխանաբար ստացել են Լեհաստանի, Խորվաթիայի, Թուրքիայի, Իսպանիայի գեղեցկուհիները:

Հայկական կողմը Բեյրութում պայմանավորվածություն է ձեռք բերել այս տարի մասնակցել նաեւ «Միսս աշխարհ», «Միսս տիեզերք» եւ «Միսս ինտերնացիոնալ» նույնանուն մրցույթներին:

Կանխիկ եվրոն մուտք է գործել Երեւան, սակայն սահմանափակ ծավալով

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի արտարժույթի շուկայում սկսվել է միասնական եվրոպական արժույթի՝ կանխիկ եվրոյի, առուվաճառք: Մայրաքաղաքի մի շարք փոխանակման կետերում այս շաբաթվանից կատարվում են եվրոյի փոխանակում՝ 1 եվրոյի դիմաց առքի ամենացածր (500 դրամ) եւ վաճառքի ամենաբարձր (520 դրամ) սահմաններով: Եվրոյի գնման գինը մոտավորապես հավասար է 91 ԱՄՆ-ի սենթի: Միաժամանակ նկատելիորեն՝ 10 տոկոս եւ ավելի, իջել են եվրոյի գոտու հին արժույթների՝ գերմանական մարկի եւ ֆրանսիական ֆրանկի փոխարժեքները:

Սակայն եվրո-դրամ փոխանակման ծավալները դեռեւս փոքր են: Այդ մասին վկայում է, մասնավորապես, փոխանակման մարժայի (առքի եւ վաճառքի գների տարբերության) բավական մեծ արժեքը՝ 10-15 դրամ, այն դեպքում, երբ ԱՄՆ դոլարի առքի եւ վաճառքի տարբերությունը 1-2 դրամ է: Եվրոյի ցածր պահանջարկի պատճառով ցածր է նաեւ առաջարկը. բազմաթիվ փոխանակման կետերում եվրոն դեռեւս չի փոխանակվում, կամ մեկ-երկու օրից դադարել է փոխանակվել:

Արաբական առաջատար թերթերը Թուրքիային հիշեցնում են նրա իրականացրած Հայոց ցեղասպանությունը

ԱՆԿԱՐԱ, 10 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արաբական որոշ լրատվամիջոցներում էջյան ամրոցի շուրջ բարձրացված աղմուկը լուրջ անհանգստություն է առաջացրել Թուրքիայում, քանի որ վերջինս նշված վայրը համարում է դեռ Օսմանյան կայսրության ժամանակաշրջանում ճանաչված սրբատեղի եւ հատուկ իրավունքներ է պահանջում դրա համար: Թուրքական «Հյուրիեթ» թերթը ներկայացնում է մի քանի արաբական առաջատար թերթերի հոդվածներ, որտեղ լրջորեն քննադատվում է Թուրքիայի կեցվածքը նշված հարցում ու հիշատակվում Հայոց ցեղասպանությունը: Սաուդյան Արաբիայի արտգործնախարարությունը, մասնավորապես, հանդես է եկել հայտարարությամբ, որտեղ Թուրքիայի բողոքները էջյան ամրոց-հուշարձանի վերացման կապակցությամբ համարում է ընդամենը ցուցադրական պահված սեփական խնդիրներից միջազգային հանրության ուշադրությունը շեղելու համար:

Նշելով, որ Սաուդյան Արաբիայի կեցվածքը Թուրքիայի հանդեպ «գնալով լկտիանում» է, «Հյուրիեթը» ներկայացնում է նաեւ Սաուդյան կառավարության պաշտոնական «Օքազ» թերթում զետեղված արտգործնախարարության երկվա հայտարարությունը, համաձայն որի, Սաուդյան Արաբիան իր ներքին գործն է համարում սեփական տարածքում շինությունների կառուցման կամ վերացման, մասնավորապես էջյան ամրոցը պատմոնտաժելու խնդիրը: «Օքազ»-ը նշում է նաեւ, որ պատմական հարցերում հենց Թուրքիան տեղ չունի խոսելու, քանի որ մերժում է եւ իր անցյալը, եւ պատմությունը, «իսկ թուրքական զինվորները խաղալիք են Արեւմուտքի ձեռքին»:

Արձագանքելով այս թեման, արաբական «Էլ Վաթան» թերթը իր հերթին անդրադառնում է Թուրքիայի օսմանյան շրջանի պատմությանը, նշելով, որ Թուրքական Հանրապետությունն այսօր օսմանյան ժառանգությունը ընդունում է միայն իրեն ձեռնտու պայմաններով, իսկ օսմանյան ողջ պատմությունն ընդունելու դեպքում Թուրքիան կկանգնի փաստի առաջ: Որպես փաստ «Էլ Վաթանը» ներկայացնում է մասնավորապես Հայոց ցեղասպանության եւ Օսմանյան կայսրությունում իրականացված այլ վայրագությունների հետ կապված հարցերը: Էջյան ամրոցի խնդրին անդրադարձել է նաեւ, հատկապես սեպտեմբերի 11-ից հետո, ողջ աշխարհում համբավ ձեռք բերած Ալ Ջազիրե հեռուստակայանը:

Հյուսիսային պողոտայի հողամասերի վարձակալության պայմանագրերի բաց աճուրդի հրավեր

Հյուսիսային պողոտայի երրորդ եւ չորրորդ հողամասերի կառուցապատման նպատակով վարձակալներին որոշելու համար Երեւանի քաղաքապետարանը «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում 2001 թ. դեկտեմբերի 29-ին պաշտոնական ծանուցումով հայտարարել է բաց աճուրդ: Աճուրդի առարկան է՝ շենքերից եւ շինություններից ազատված եւ որեւէ իրավունքով չծանրաբեռնված համապատասխան հողամասի վարձակալության պայմանագրի կնքման իրավունքը: Կառուցապատման ավարտից հետո նախատեսվում է կադաստրային արժեքով հողամասերն ի սեփականություն ձեռք բերելու հնարավորություն:

Յուրաքանչյուր հողամասի համար անց է կացվելու առանձին աճուրդ համապատասխանաբար ս. թ. փետրվարի 5-ին եւ 8-ին, եւ կնքվելու է առանձին պայմանագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել «Հարությունյան եւ գործընկերներ իրավաբանական գրասենյակ» ՍՊԸ՝ ք. Երեւան, Խանջյան 50, Թեհեյան կենտրոն, IV հարկ, հեռ. 559501, 559502, ֆաքս. 400749, էլ. փոստ auction@legal.am, կամ Երեւանի քաղաքապետարանի «Հյուսիսային պողոտա եւ Կասկադ» ծրագրերի իրականացման գրասենյակ, հեռ.՝ 563601:

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբոլ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412

Ակս Էղրունջի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ատլաս ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ե. Քոչար 21/1, բն. 37
Հեռ.՝ 571218

Արգենտում ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթեր Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 528986

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524357, 151820

Էյ-Բի Սեկյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Սարյանի 40 ա/1,
Հեռ.՝ 532829, 532815

Ինվեստինվ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Չարենց 8, բն. 30բ
Հեռ.՝ 567767, 582478, 562404

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ազատության 7
Հեռ.՝ 569680, 526417

Մ.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Նորդ-Վեստ-Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 247
Հեռ.՝ (041) 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/ 26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Վիկտոր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնուս ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. հունվարի 10-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ՉԱՓԻՉ-1 (ԱՇՈՏՅԱՆ)	ACHI	B											
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱՄԲԱԿԱԳՈՐԾ. ԱՄ	AGBM	B											
ԱՅՐՈՒՄԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՆ	APAH	B											
ԱՊԱԿԵԿՈՒԽԻՉ	APAK	B											
ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԿ.	ARBC	B											
ԱՐԴԻՐԻ ԷԼ.ՄԵԽ.ԳՆ (ՎԱՆԱՁՈՐ)	ARDV	B											
ԿՈՇԻԿԻ ԱՐԱՔՍ ՖԱ	ARKF	B											
ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ	ARSL	B											
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B											
ԱՐՓԱ-ՍԵՎԱՆ	ASEV	B											
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHB	B											
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBP1	B											
ԱՍԵԿԼՈՒՄԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B											
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ ԳՆ	AVAG	B											
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B							100.0	100.0	100.0		16.6
ԱՎՏՈԲԵՌՆԻՉ	AVTB	B											
ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ ԳՆ	AVTM	B											
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԵՆՏՈՆԻՏ Կ/Տ	BENT	B											
ԲՀԵՍ-ՊԼԱԶՄԱ	BHSP	B											
ՉԱՐԵՆՑ. ԳՈՐԾԻՔԱՇԻՆ. ԳՆ	CHGG	B											
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՅՐ. ԱԿ	DAJK	B											
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. ԳՆ	DBJG	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. ՀԱ	DJAH	B											
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՃՇԳՐԻՏՍԱՐՔ	ECHS	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆ. ԳՆ	ECSG	B											
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՇԱՐԺԻՉՆԵՐԻ ԳՆ	EELJ	B											
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1,000.0	1,000.0	43								
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՂՈՐԴԱԿ ԳՆ	EHHG	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՆ	EJWG	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ-7	EKB7	B											
ԵՐ. ԿԱՇՎԵ ԳԱԼԱՆՏԵՐԵԱՅԻ ՖԱ	EKGF	B											
ԵՐ. ԿԵՆՏԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՆ	EKQG	B				900.0	900.0	33					
ԷԼԵԿՏՐԱԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B											
ԷԼԵԿՏՐՈՆ	ELEK	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔ	ELSQ	B											
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿ	ELUS	B											
ԵՂՎԱՐԴԻ ՄԱՐԶԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ ՖԱ	EMKFCO	B	500.0	500.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԱՐ	EMQR	B											
ԵՀԱՄ	EMTA	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ. ԳՆ	EPLG	B											
ԵՌԱԶ	ERAZ	B											
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ ԳՆ	ERJG	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B											
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՆ	ESHG	B											
ՄԱՀԻՏ ԾԽԽ. ԳՆ (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B											
ԵՐ. ՏԵԽՆՈԼՈԳ. ՍԱՐՔ.ԵՐԻ ԳՆ	ETXS	B											
ՎԱՆ ԱՖ (ԵՐԵՎԱՆ)	EVAF	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՆ - 1	EVG1	B											
ԱՆԻՎ	GANV	B											
ԳԱՌՆԻ	GARN	B											
ԳԵՂԱՄԱ	GEGN	B											
ԳՈՐԻՍԻ ԳԱՄԱ	GGAM	B											
ԳԵԳԱՄԱ	GGMA	B											
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄՍԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Կ/Տ	GMPG	B											
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B											
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	1,380								
ՀԱՏԻԿ	HATC	B											
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
Հ. ԷՂ. ՀԱՅԱՍ ԳՐՈՒՊ	HEHG	B											
ՀԱՅԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	HELM	B											
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B											
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HQMQ	B											
ՀԱՅՔ.ՇԻՆԱԽԱԳԻԾ	HSHN	B											
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ ԳՆ	JHJG	B											
ԿԱՇԻ	KASH	B											
ՂԱՐԱ-ՄԵՏ	KMET	B											
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B											
ԿՈՆՆԵԿՏ	KNET	B											
ԿԱՆԱԿԱ	KNKA	B											
ՌԵԼԵ ԳՆ (ԿԱՊԱՆԻ)	KREL	B											
ԿՈՇԿԱԳՈՐԾ-ՄԱՍԻՍ	KSHM	B											
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՆ	MOER	B											
ՄԱՐՏՈՒՆԻՇԻՆ	MRSH	B											
ՄԵՐՁՄՈՍԿՎԱՅԱՆ	MSKV	B											
ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B											
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B											
ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ ՖԱ	NBTF	B											
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B											
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B											
ՊԵՐ. ՄԱՆԿ. ԳԻՆԵԿ. ԿԵՆՏՐՈՆ	PMGK	B											
ՓՈՔՐԻԿ ՆԱՐԵ	PQRN	B											
ՌԱՍՏՐ ԳՆ	RSTR	B											
ՌԵԶԻՍՏՈՐ	RZTR	B											
ՍԵԼԵՆԱ	SELN	B											
ՇԻՆՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B											
ԵՐ. ՇՈՒՇԱՆ ՏԵՔՍՏԻԼ Կ/Տ	SHTK	B											
ԿԱՏԱՐՈՂ. ՍԱՐՔ. ԳՆ	SKSG	B											
ՍԻՍԱԿԱՆ	SSKN	B											
ԻՆՏԵՐՍՏԱՆՈԿ ԳԱԶ	STAN	B											
ՏԱՍՊ	TASP	B											
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B											
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B											
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B											
ՎԱՆԱՁՈՐԻ ԿՈՇԻԿԻ ՖԱ	VAKF	B											
ՎԵՐԱՄՈՒՅԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐԱՎԱՌ. ԳՆ	VEVG	B											
ՎԱՆՇԻԿ	VSHK	B											
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ԳՆ	VTMG	B				7,000.0	7,000.0	1,000					
ԵՐԵՎԱՆ ԿԱՀՈՒՅՔ	YKHQ	B											
ԵՐ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՆ	YPHG	B											
ԵՐ. ՌԵԼԵԻ ԳՆ	YRLE	B											
ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ՊՂՆՁԱՄՈԼԻԲԴԵՆԱՅԻՆ	ZNGP	B											

* Ցուցակված գնման/վաճառքի [illegible]
** 4 նիշից [illegible] Բոլոր գները ՀՀ դրամով:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am

© Armex

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 9. 01. 2002 Գինը՝ 100 դրամ